

A LUAINA BUK NA TUTUMU VAKAI

A umana bul mur tai Adam (Vuna 5:1-32)

¹ Adam, Set, Enos, ² Kenan, Malalel, Iared, ³ Enok, Metusela, Lamek, ⁴ Noa, Sem, Kam, ma Iapet.

A umana bul mur tai Noa (Vuna 10:1-32)

⁵ A umana natu i Iapet, a umana tutana, go diat: Gomer, Magog, Madai, Iavan, Tubal. Mesek, ma Tiras. ⁶ Ma ra umana natu i Gomer go diat: Askenas, Dipat, ma Togarma. ⁷ Ma ra umana natu i Iavan go diat: Elisa, Tarsis, Kitim, ma Rodanim.

⁸ A umana natu i Kam, a umana tutana, go diat: Kus, Misraim, Put, ma Kanaan. ⁹ Ma ra umana natu i Kus go diat: Seba, Kavila, Sabta, Rama, ma Sabteka. Ma ra ura natu i Rama go dir: Seba ma Dedan. ¹⁰ Ma Kus i ga vangala Nimrod; go i luluai tavuna ta ra gunagunan. ¹¹ Ma Misraim i ga vangala Ludim, Ananim, Leabim, Naptukim, ¹² Patrusim, Kaslukim (nina ba ra tarai Pilistia dia ga vana rikai tana), ma Kaptorim. ¹³ Ma Kanaan i ga vangala Sidon a luaina natuna, ma Ket. ¹⁴ ma damana bula ra tarai Iebus, ma ra tarai Amor, ma ra tarai Girgas, ¹⁵ ma ra tarai Kivi, ma ra tarai Ark, ma ra tarai Sin, ¹⁶ ma ra tarai Arvad, ma ra tarai Semar, ma ra tarai Kamat.

¹⁷ A umana natu i Sem, a umana tutana, go diat: Elam, Asur, Arpaksad, Lud, Aram, Us, Kul, Geter,

ma Mesek. ¹⁸ Ma Arpaksad i ga vangala Sela, ma Sela i ga vangala Eber. ¹⁹ Ma Eber i ga vangala ra ura bul tutana: tikai a iangina Peleg (tago ta kana e di ga tibe varbaiane ra gunagunan), ma turana a iangina Ioktan. ²⁰ Ma Ioktan i ga vangala Almodad, Selep, Kasarmavet, Iera, ²¹ Adoram, Usal, Dikla, ²² Ebal, Abimael, Seba, ²³ Opir, Kavila, ma Iobab; go diat parika ra umana natu i Ioktan.

A umana bul mur ta Sem
(Vuna 11:10-26)

²⁴ Sem, Arpaksad, Sela, ²⁵ Eber, Peleg, Reu, ²⁶ Serug, Nakor, Tera, ²⁷ Abaram (nina iat Abaraam). ²⁸ A ura natu i Abaraam go dir: Isak ma Ismael.

A umana bul mur tai Ismael ma Ketura
(Vuna 25:1-6,12-18)

²⁹ Go ra umana bul mur ta dir: a luaina natu i Ismael, Nebaiot; namur Kedar, Adbel, Mibsam, ³⁰ Misma, Duma, Masa, Kadad, Tema, ³¹ Ietur, Napis, ma Kedema. Go diat a umana natu i Ismael.

³² Ma ra umana natu i Ketura, a tultul na vavina kai Abaraam: i ga kava Simran, Ioksan, Medan, Midian, Isbak, ma Sua. Ma ra ura natu i Ioksan go dir: Seba ma Dedan. ³³ Ma ra umana natu i Midian go diat: Epa, Eper, Kanok, Abida, ma Elda. Go diat a umana natu i Ketura, a umana tutana.

A umana bul mur tai Esau
(Vuna 36:1-43)

³⁴ Ma Abaraam i ga vangala Isak. A ura natu i Isak go dir: Esau ma Israel.

³⁵ A umana natu i Esau go diat: Elipas, Reuel, Ieus, Ialam, ma Kora. ³⁶ Ma ra umana natu i

Elipas go diat: Teman, Omar, Sepi, Gatam, Kenas, Timna, ma Amalek. ³⁷ Ma ra umana natu i Reuel go diat: Nakat, Sera, Sama, ma Misa.

³⁸ A umana natu i Seir go diat: Lotan, Sobal, Sibeon, Ana, Dison, Eser, ma Disan. ³⁹ Ma ra ura natu i Lotan, a ura tutana: Kori ma Komam; ma Timna dir taina ma Lotan. ⁴⁰ Ma ra umana natu i Sobal go diat: Alian, Manakat, Ebal, Sepi, ma Onam. Ma ra ura natu i Sibeon go dir: Aia ma Ana. ⁴¹ A natu i Ana: Dison. Ma ra umana natu i Dison go diat: Kamran, Esban, Itran, ma Keran. ⁴² Ma ra utul a natu i Eser go dital: Bilan, Savan, ma Iakan. Ma ra ura natu i Disan: Us ma Aran.

⁴³ Go ra iang i diat ra umana king nina dia ga kure ra gunan Edom ba pa ta king boko ure ra tarai Israel: Bela natu i Beor, ma ra iang i kana pia na pal Dinaba. ⁴⁴ Ma Bela i ga mat, ma Iobab natu i Sera maro Bosra i ga kia vue ta ra kini na king. ⁴⁵ Ma Iobab i ga mat, ma Kusam maro ra gunan kai ra tarai Teman i ga kia vue ta ra kini na king. ⁴⁶ Ma Kusam i ga mat, ma Kadad natu i Bedad nina i ga uvia pa ra tarai Midian ta ra tamataman kai Moab i ga kia vue ta ra kini na king; ma Avit ia ra iang i kana pia na pal. ⁴⁷ Ma Kadad i ga mat, ma Samla maro Masreka i ga kia vue ta ra kini na king. ⁴⁸ Ma Samla i ga mat, ma Saul maro Rekobot ta ra papar a Tava Alir i ga kia vue ta ra kini na king. ⁴⁹ Ma Saul i ga mat, ma Baal-Kanan natu i Akbor i ga kia vue ta ra kini na king. ⁵⁰ Ma Baal-Kanan i ga mat, ma Kadad i ga kia vue ta ra kini na king; ma Pai ia ra iang i kana pia na pal; ma ra iang i kana taulai Metabel natu i Matred a vavina, natu i Mesakab.

⁵¹ Ma Kadad i ga mat. Ma go ra iang i diat a umana luluai Edom: a luluai Timna, a luluai Alia, a luluai Ietet, ⁵² a luluai Olibama, a luluai Ela, a luluai Pinon, ⁵³ a luluai Kenas, a luluai Teman, a luluai Mibsar, ⁵⁴ a luluai Magdiel, a luluai Iram. Go diat a umana luluai Edom.

2

A umana natu i Israel (Vuna 35:22-26)

¹ Go diat a umana natu i Israel, a umana tutana: Ruben, Simeon, Levi, Iuda, Isakar, Sebulun, ² Dan, Iosep, Benjamin, Naptali, Gad, ma Aser.

A umana bul mur tai Iuda

³ A umana natu i Iuda: Er, Onan, ma Sela; i ga vangala go ra utul a bul tutana tai Bat-Sua ra vavina Kanaan. Ma Er, ra luaina natu i Iuda, i ga kaina ta ra luaina mata i ra Luluai, ma i ga doka. ⁴ Ma Tamar kakuna i ga kap bala pirana, ma i ga kava Peres ma Sera. A ilima diat a umana natu i Iuda. ⁵ A ura natu i Peres go dir: Kesron ma Kamul. ⁶ Ma ra umana natu i Sera go diat: Simri, Etan, Eman, Kalkol, ma Dara; a ilima diat par. ⁷ A natu i Karmi: Akan, nina i ga vakaina Israel ba i ga long pa ra magit i gomgom. ⁸ A natu i Etan: Asaria. ⁹ Ma Kesron i ga vangala go ra umana bul tutana: Ieramel, Ram, ma Kelubai.

¹⁰ Ma Ram i ga vangala Aminadab, ma Aminadab i ga vangala Nason ra luluai kai ra tarai Iuda, ¹¹ ma Nason i ga vangala Salma, ma Salma i ga vangala Boas, ¹² ma Boas i ga vangala Obed, ma Obed i ga vangala Iese; ¹³ ma Iese i ga vangala

kana luaina bul tutana Eliab, a vauruana Abinadab, a vautuluna Simea, ¹⁴ a vaivatina Netanel, a vailimana Radai, ¹⁵ a valaptikaina Osem, a valavuruana David; ¹⁶ a ura tai diat go dir, Seruia ma Abigail. A utul a natu i Seruia go dital: Abisai, Ioab, ma Asael. ¹⁷ Ma Abigail i ga kava Amasa, ma Ieter ra te Ismael ia ra tama i Amasa.

¹⁸ Ma Kaleb natu i Kesron i ga vangala ra utul a bul tutana tai kana ura vavina Asuba ma Ieriot, go dital: Ieser, Sobab, ma Ardon. ¹⁹ Ma Asuba i ga mat, ma Kaleb i ga ben pa Eprata nina i ga kava tar Kur tana. ²⁰ Ma Kur i ga vangala Uri, ma Uri i ga vangala Besalel. ²¹ Ba Kesron i ga laun vue laptikai na vinun na kilala i ga ben pa ra natu i Makir a tama i Gilead. ma i ga kap bala pirana, ma i ga kava Segub. ²² Ma Segub i ga vangala Iair nina i ga kure ra ura vinun ma a utul a pia na pal ta ra langun Gilead. ²³ Ma Gesur ma Aram dir ga kale pa Kavot-Iair ma Kenat ma ra laptikai na vinun na gunan dia ga ki ta dir. Go diat par ra umana bul mur tai Makir ra tama i Gilead.

²⁴ Ma ba Kesron i ga tar mat aina Kaleb-Eprata, Abia ra taulai kai Kesron i ga kava Asur ra tama i Tekoa.

²⁵ Ma go diat ra umana natu i Ieramel ra luaina natu i Kesron: Ram a luaina, namur Buna, Oren, Osem, ma Akia. ²⁶ Ma tika na taulai bula kai Ieramel, a iangina Atara; ia ra tina i Onam. ²⁷ Go dital a utul a natu i Ram a luaina natu i Ieramel: Mas, Iamin, ma Eker. ²⁸ Ma ra ura natu i Onam go dir: Samai ma Iada; ma ra ura natu i Samai go dir: Nadab ma Abisur. ²⁹ Ma Abiail ia ra iang i ra taulai kai Abisur; ma i ga kava tar Aban ma Molid

tana. ³⁰ Ma ra ura natu i Nadab go dir: Seled ma Apaim; Seled i ga mat ma pa i ga vangala ta bul. ³¹ A natu i Apaim: Isi. Ma ra natu i Isi: Sesan. Ma ra natu i Sesan: Alai. ³² Ma ra ura natu i Iada tura i Samai go dir: Ieter ma Ionatan; ma Ieter i ga mat ma pa i ga vangala ta bul. ³³ Ma ra ura natu i Ionatan go dir: Pelet ma Sasa. Go diat ra umana natu i Ieramel.

³⁴ Ma Sesan pa i ga vangala ta bul tutana, a umana vavina ka. Ma Sesan i ga vatur vake ra te Aigipto upi kana tultul, a iangina Iarka. ³⁵ Ma Sesan i ga tul tar natuna a vavina pire Iarka kana tultul upi dir a taulai, ma i ga kava Atai. ³⁶ Ma Atai i ga vangala Natan, ma Natan i ga vangala Sabad; ³⁷ ma Sabad i ga vangala Eplal, ma Eplal i ga vangala Obed; ³⁸ ma Obed i ga vangala Ieu, ma Ieu i ga vangala Asaria; ³⁹ ma Asaria i ga vangala Keles, ma Keles i ga vangala Eleasa; ⁴⁰ ma Eleasa i ga vangala Sismai, ma Sismai i ga vangala Salum; ⁴¹ ma Salum i ga vangala Iekamia, ma Iekamia i ga vangala Elisama.

⁴² Ma Kaleb tura i Ieramel i ga vangala Mesa, kana luaina bul tutana, tama i Sip, ma Meresa tama i Kebron. ⁴³ Ma ra umana natu i Kebron go diat: Kora, Tapua, Rekem, ma Sema. ⁴⁴ Ma Sema i ga vangala Rakam, tama i Iorkeam; ma Rekem i ga vangala Samai. ⁴⁵ Ma ra natu i Samai: Maon; ma Maon ia ra tama i Bet-Sur. ⁴⁶ Ma Kaleb i ga vangala Karan, Mosa, ma Gases, tai kana tultul na vavina Epa; ma Karan i ga vangala Gases. ⁴⁷ Ma ra umana natu i Iadai go diat: Regem, Iotam, Gesan, Pelet, Epa, ma Sap. ⁴⁸ Maka ra tultul na vavina kai Kaleb i ga kava Seber ma Tirkana; ⁴⁹ i ga kava

bula Sap tama i Madmana, Seva tama i Makbena, ma tama i Gibeaa; ma natu i Kaleb a vavina Aksa. ⁵⁰ Go diat a umana natu i Kaleb.

A umana natu i Kur, a luaina bul tutana kai Eprata: Sobal tama i Kiriati-Iearim, ⁵¹ Salma tama i Beteleem, Karep tama i Bet-Gader. ⁵² Ma Sobal ra vunapai ra tarai Kiriati-Iearim i ga vangala ta umana bul tutana, Karoe diat, ma dia ga vunapai ra ngungu ta diat a tarai Menukot. ⁵³ Ma ra tarai Kiriati-Iearim dia ga vunapai ra tarai Itri, ma ra tarai Put, ma ra tarai Sumat, ma ra tarai Misra; ma ra tarai Sorat ma ra tarai Estaol dia ga vana rikai ta diat. ⁵⁴ Ma Beteleem i ga vana rikai tai Salma, ma go diat bula, ra tarai Netopat, ma ra tarai Atrot-Bet-Ioab, ma ra ngungu ta diat a tarai Manakat, ma ra tarai Sor. ⁵⁵ A tarai Tirat, ma ra tarai Simeat, ma ra tarai Sukat, a umana tena tutumu diat nina dia ga ki aro Iabes. Diat a vuna tarai Ken ma dia ga vana rikai tai Kamat a vunapai ra apik na tarai Rekab.

3

A umana natu i David (2 Sam 3:2-5; 5:13-16; 1 Tutu 14:3-7)

¹ Go ra iang i diat a umana natu i David, a umana tutana, nina i ga vangala diat aro Kebron: Amnon a luaina, tai Akinoam ra vavina Iesrel; a vauruana Daniel, tai Abigail ra vavina Karmel; ² a vautuluna Absalom, tai Maka natu i Talmai ra king Gesur; a vaivatina Adonia, tai Kagit; ³ a vailimana Sepatia, tai Abital; a valaptikaina Iream, tai Egla kana tulai. ⁴ Go ra laptikai di ga kava diat aro Kebron, ba i ga ki na king abara

lavurua na kilala ma laptikai na gai; ma i ga ki na king arama Ierusalem a utul a vinun ma a utul a kilala.

⁵ Go diat di ga kava diat pirana aina Ierusalem: tai Bat-Sua natu i Amiel a ivat diat, Simea, Sobab, Natan, ma Solomon; ⁶ ma go bula diat: Ibkar, Elisama, Elipelet. ⁷ Noga, Nepeg, Iapia, ⁸ Elisama, Eliada, ma Elipelet, lavuvat diat.

⁹ Go diat ra umana natu i David, a umana tutana, ma pa di ga luk bula ra umana natu i kana umana tultul na vavina; i ga vangala bula Tamar, tai diat.

A umana bul mur tai Solomon

¹⁰ Ma Solomon i ga vangala Rekoboam, ma Rekoboam i ga vangala Abia, ma Abia i ga vangala Asa, ma Asa i ga vangala Ieosapat; ¹¹ ma Ieosapat i ga vangala Ieoram, ma Ieoram i ga vangala Akasia, ma Akasia i ga vangala Ioas; ¹² ma Ioas i ga vangala Amasia, ma Amasia i ga vangala Asaria, ma Asaria i ga vangala Iotam; ¹³ ma Iotam i ga vangala Akas, ma Akas i ga vangala Esekia, ma Esekia i ga vangala Manase; ¹⁴ ma Manase i ga vangala Amon, ma Amon i ga vangala Iosia. ¹⁵ Ma ra umana natu i Iosia go diat: a luaina Iokanan, a vauruana Ieoiakim, a vautuluna Sedekia, a vaivatina Salum. ¹⁶ Ma Ieoiakim i ga vangala Iekonia, ma Iekonia i ga vangala Sedekia.

¹⁷ Ma Iekonia, nina di ga ben vavilavilau vue, i ga vangala go ra umana bul tutana: natuna Sealtiel. ¹⁸ Malkiram, Pedaia, Senasar, Iekamia, Osama, ma Nedabia. ¹⁹ Ma ra ura natu i Pedaia go dir: Serubabel ma Simei; ma ra ura natu i Serubabel go dir: Mesulam ma Kanania, ma

Selomit bula tai dir; ²⁰ ma go ra ilima na bul tutana bula: Kasuba, Oel, Berekia, Kasadia, ma Iusab-Kesed. ²¹ Ma Kanania i ga vangala Pelatia ma Iesaia; ma Iesaia i ga vangala Repaia, ma Repaia i ga vangala Arnan, ma Arnan i ga vangala Obadia, ma Obadia i ga vangala Sekania. ²² A laptikai na natu i Sekania, a umana bul tutana: Semaia, Katus, Igal, Baria, Nearia, ma Sapat. ²³ Ma ra utul a natu i Nearia go dital: Elioenai, Kiskia, ma Asrikam. ²⁴ Ma Elioenai i ga vangala lavurua na bul tutana, go diat: Odavia, Eliasib, Pelaia, Akub, Iokanan, Delaia, ma Anani.

4

A umana bul mur tai Iuda

¹ A umana natu i Iuda, a umana tutana, go diat: Peres, Kesron, Karmi, Kur, ma Sobal. ² Ma Reaia natu i Sobal i ga vangala Iakat, ma Iakat i ga vangala Akumai dir ma Lad; go diat a tarai Sorat.

³ Etam i ga vangala Iesrel, Isma, ma Idbas, a utul a bul tutana, ma Aselelponi tai dital; ⁴ ma Penuel i ga vangala Gedor, ma Eser tama i Kusa. Go diat a tarai Kur. ra luaina natu i Eprata, nina i ga vangala Beteleem.

⁵ Ma Askur tama i Tekoa i ga taule ra ura vavina, Kela ma Nara. ⁶ Ma i ga vangala Akusam, Keper, Temeni, ma Akastari, tai Nara; go diat a umana natu i Nara. ⁷ Ma ra umana natu i Kela, a umana tutana, go dital: Seret, Iskar, ma Etnan. ⁸ Ma Kos i ga vangala Anub ma Sobeba, ma i ga vunapai ra tarai Akarkel natu i Karum. ⁹ Ma Iabes i ga rangrang ta diat ra umana turana; tinana i ga vaiang ia ba Iabes, tago i biti: Iau ga kava pa ia

ma ra ngala na kinadik. ¹⁰ Ma Iabes i ga araring tadav ra God kai Israel, ma i ga biti: Boina ba una vadoane muka iau, ma una vangala ra langun ta kaugu pia, ma una ki maravai piragu pi koko ta kaina na tadav iau, ma ina ligur tana. Ma God i ga valongore kana nilul.

¹¹ Ma Kelub tura i Suka i ga vangala Mekir, nina ba tama i Eston. ¹² Ma Eston i ga vangala Bet-Rapa, Pasea, ma Tekina nina ba tama i Ir-Nakas. Go diat a umana tutana Reka. ¹³ Ma a ura natu i Kenas, go dir: Otniel ma Seraia; ma Otniel i ga vangala Katat. ¹⁴ Ma Meonotai i ga vangala Opra; ma Seraia i ga vangala Ioab nina i ga vunapai ra tarai Ge-Karasim, tago diat par abara ra umana tena madaka. ¹⁵ Kaleb natu i Iepune i ga vangala Iru, Ela, ma Nam; ma Ela i ga vangala Kenas. ¹⁶ A umana natu i Iealelel go diat: Sip, Sipa, Tiria, ma Asarel. ¹⁷ Ma ra umana natu i Esra go diat: Ieter, Mered, Eper, ma Ialon. Ma Bitia natu i Parao, a vavina, i ga tulai ma Mered, ma i ga kava Miriam, Samai. ma Isba nina ba tama i Estemoa. ¹⁸ Ma kana tulai a vavina Ebraio i ga kava Iered tama i Gedor, Keber tama i Soko, ma Iekutiel tama i Sanoa. ¹⁹ Ma ra tulai kai Odia, dir taina ma Nakam, i ga kava tama i Keila ra te Garmi, ma tama i Estemoa ra te Makat. ²⁰ Ma ra umana natu i Simon go diat: Amnon, Rina, Ben-Kanan, ma Tilon. A ura natu i Isi go dir: Soket ma Ben-Soket.

²¹ A umana natu i Sela natu i Iuda go diat: Er tama i Leka, ma Lada tama i Maresa; ra umana tena vir mal kumau ta ra apik na tarai Asbea dia ga vana rikai bula tana; ²² ma Iokim. ma ra tarai Koseba, ma Ioas, ma Sarap nina i ga kure

Moab ma i ga lilikun uro Lekem. (Go ra tutumu amanamana iat tana.) ²³ Ra umana tena pait la na pia diat, ma dia ga ki aro Netaim ma Gedera; dia ga papalum pire ra king abara.

A umana bul mur tal Simeon

²⁴ A umana natu i Simeon, a umana tutana, go diat: Nemuel, Iamin, Iarib, Sera, ma Saul. ²⁵ Ma Saul i ga vangala Salum, ma Salum i ga vangala Mibsam, ma Mibsam i ga vangala Misma; ²⁶ ma Misma i ga vangala Kamuel, ma Kamuel i ga vangala Sakur, ma Sakur i ga vangala Simei; ²⁷ ma Simei i ga vangala a vinun ma laptikai na bul tutana ma laptikai na bul vavina; ia kaka ra umana turana pa dia ga vangala ta peal bul, ma kadia apik na tarai pa i ga tavua da ra umana natu i Iuda.

²⁸ Ma dia ga ki aro Ber-Seba, Molada, Kasar-Sual, ²⁹ Bila, Esem, Tolad, ³⁰ Betuel, Korma, Siklag, ³¹ Bet-Markabot, Kasar-Susim, Bet-Biri, ma Saraim. Dia ga kale go ra umana pia na pal tuk tar ta ra kilala kai David. ³² Ma dia ga ki bula aro Etam, Ain, Rimon, Token, ma Asan, a ilima na pia na pal diat. ³³ Ma dia ga kale bula ra umana gunan nina dia ga ki kikel nam ra umana pia na pal, ma tuk uro Baal. Go kadia umana gunan, ma kadia taun tarai.

³⁴ Mesobab, Iamlek, Iosa natu i Amasia, ³⁵ Ioel, Ieu natu i Iosibia natu i Seraia natu i Asiel, ³⁶ Elioenai, Iakoba, Iesokaia, Asaia, Adiel, Iesimiel, Benaia, ³⁷ Sisa natu i Sipi natu i Alon natu i Iedaia natu i Simri natu i Semaia; ³⁸ go diat ra umana luluai ta kadia umana apik na tarai; ma kadia umana apik na tarai dia ga manga

tavua muka. ³⁹ Ma dia ga vana uro tuk tar ta ra mataniolo Gedor, nina ba i ki ta ra papar a taur ta ra male, upi diat a tikan upi ra vura ure kadia umana sip. ⁴⁰ Ma dia ga tadav ra vura i lubalubang ma i boina, ma ra gunan i ga ngala, ma i malmal, ma dia ga ki vovovon tana; tago ra tarai nina dia ga ki lua ta nam ra gunan dia ga vana rikai tai Kam.

⁴¹ Go diat nina di ga tumu ra iang i diat dia ga vana ubara ta ra e kai Esekia ra king Iuda, ma dia ga re vue ra umana pal na mal abara, ma dia ga nila vue ra tarai Meun nina dia ga ki ie, ma dia ga ki abara tuk gori; tago ra vura i ga boina ure kadia umana sip.

⁴² Ma ta umana ta diat, a ilima na mar na bul mur tai Simeon, dia ga vana uro ra luana Seir, ma Pelatia, Nearia, Repaia, ma Usiel, a umana natu i Isi, dia ga luluai pire diat. ⁴³ Ma dia ga ubu ra ibaiba na tarai Amalek nina dia ga lop, ma dia ga ki ie tuk gori.

5

A umana bul mur tai Ruben

¹ Ma ra umana natu i Ruben, (ia ra luaina natu i Israel; ia kaka di ga tul tar kana kini na lua pire ra umana natu i Iosep tago i ga pait ra kaina pire ra taulai kai tamana; damana pa di tumu vake ra umana bul mur tana da nina di ga kava value.

² Iuda i ga ongor ta diat a umana turana, ma ra luluai i ga vana rikai tana, ia kaka di ga tul tar ra kini na lua pire Iosep). ³ Ra umana natu i Ruben ra luaina natu i Israel, a umana tutana, go diat: Kanok, Palu, Kesron, ma Karmi.

⁴ A umana natu i Ioel go diat: Ioel i ga vangala Semaia, Semaia i ga vangala Gog, Gog i ga vangala Simei, ⁵ Simei i ga vangala Mika, Mika i ga vangala Reaia, Reaia i ga vangala Baal, ⁶ Baal i ga vangala Bera, nina ba Tiglat-Pileser ra king Asiria i ga ben vavilavilau vue; i ga luluai kai ra tarai Ruben. ⁷ Ma kana vuna tarai ta kadia lavur apik na tarai, ba di ga tumu vake kadia umana taun tarai, go diat kadia umana luluai: Ieiel, Sekaria, ⁸ ma Bela natu i Asas natu i Sema natu i Ioel, nina i ga ki aro Aroer ma tuk aro Nebo ma Baal-Meon, ⁹ ma ta ra papar a taur tuk tadav ra bil nina i vana tadav ra tava alir Oiparat; i ga damana tago kadia umana vavaguai dia ga manga peal ta ra gunan Gilead. ¹⁰ Ma ta ra e kai Saul dia ga varubu ma ra tarai Agar, ma dia ga doko diat; ma dia ga ki ta kadia umana pal na mal ta ra gunan parika ta ra papar a taur maro tai Gilead.

A umana bul mur tai Gad

¹¹ Ma ra umana natu i Gad dia ga varlangunai ma diat ta ra gunan Basan ma tuk aro Saleka: ¹² Ioel i ga lualua ta diat, ma namur Sapam, Ianai, ma Sapat, abara Basan; ¹³ a lavurua na luluai bula dia ga kure ta umana apik na tarai, go diat: Mikael, Mesulam, Seba, Iorai, Iakan, Sia, ma Eber. ¹⁴ Go diat dia ga vana rikai tai Abikail natu i Kuri, natu i Iaroa, natu i Gilead, natu i Mikael, natu i Iesisai, natu i Iado, natu i Bus; ¹⁵ ma Aki natu i Abdiel natu i Guni i ga luluai ure kadia umana apik na tarai. ¹⁶ Ma dia ga ki ta ra umana pia na pal Gilead ma Basan, ma ta ra umana gunan ik kai Saron, tuk uro ta ra langun tana. ¹⁷ Di ga tumu

vake kadia umana taun tarai ta ra e kai Iotam ra king Iuda, ma ta ra e kai Ieroboam ra king Israel.

A varvai ure ra vuna tarai ma a ngungu

¹⁸ A ivat na vinun ma a ivat na arip ma lavurua na mar ma laptikai na vinun na rangrang na tutana ta ra vuna tarai Ruben, ma ra vuna tarai Gad, ma ra ngungu ta ra vuna tarai Manase, dia ga tale ra vinarubu, ma dia ga la ta ra ramravit ma ra pakat na vinarubu, ma ra panak: ¹⁹ Ma dia ga tut na vinarubu ure ra tarai Agar, Ietur, Napis, ma Nodab. ²⁰ Dia ga kail tadav God livuan ta ra vinarubu, ma i ga maravut diat, ma dia ga uvia pa ra tarai Agar ma diat dia ga varagur ma diat, tago dia ga nurnur pirana. ²¹ Ma dia ga kap vue kadia umana vavaguai, a umana kamel a ilima na vinun na arip na marmar diat, ma a ura mar ma a ilima na vinun na arip na marmar na sip, ma a ura arip na marmar na as; ma dia ga ben vavilavilau vue tika na mar na arip na marmar na tutana. ²² I ga peal diat dia ga virua tago God i ga maravut diat; ma dia ga ki ta kadia gunan tuk tar di ga ben vavilavilau ra tarai Israel.

²³ Ma ra ngungu vuna tarai Manase dia ga kale ra gunan Basan tuk uro Baal-Kermon ma Senir ma ra luana Kermon. ²⁴ Go ra iang i diat ra umana luluai ta kadia umana apik na tarai: Eper, Isi, Eliel, Asriel, Ieremia, Odavia, ma Iadiel, a umana lebe, a umana rangrangina, dia ga lue kadia umana apik na tarai.

²⁵ Ma dia ga tut na varpam ure ra God kai ra umana tama i diat, ma dia ga anan upi ra umana god kai ra tarai na gunan, nina ba God i ga nila

vue diat ta ra luaina mata i diat. ²⁶ Ma ra God kai Israel i ga vararak Pul ra king Asiria, ma Tiglat-Pileser ra king Asiria, ma i ga ben vavilavilau vue diat, ra tarai Ruben, ma ra tarai Gad, ma ra ngungu vuna tarai Manase, ma i ga agur pa diat uro Kala, Kabor, Ara, ma tadav ra tava alir Gosan, ma dia ki ie tuk gori.

6

A umana bul mur tai Levi

¹ A umana natu i Levi, a umana tutana, go dital: Gerson, Koat, ma Merari. ² Ma ra umana natu i Koat go diat: Amram, Isar, Kebron, ma Usiel. ³ Ma ra utul a natu i Amram go dital: Aron, Moses, ma Miriam. Ma ra umana natu i Aron go diat: Nadab, Abiu, Eleasar, ma Itamar.

⁴ Eleasar i ga vangala Pinekas, Pinekas i ga vangala Abisua, ⁵ Abisua i ga vangala Buki, Buki i ga vangala Usi, ⁶ Usi i ga vangala Serakia, Serakia i ga vangala Meraiot, ⁷ Meraiot i ga vangala Amaria, Amaria i ga vangala Akitub, ⁸ Akitub i ga vangala Sadok, Sadok i ga vangala Akimas, ⁹ Akimas i ga vangala Asaria, Asaria i ga vangala Iokanan, ¹⁰ Iokanan i ga vangala Asaria, (nam nina i ga pait ra papalum na tena tinabar ta ra pal i gomgom nina Solomon i ga pait ia aro Ierusalem;) ¹¹ ma Asaria i ga vangala Amaria, Amaria i ga vangala Akitub, ¹² Akitub i ga vangala Sadok, Sadok i ga vangala Salum, ¹³ Salum i ga vangala Kilkia, Kilkia i ga vangala Asaria, ¹⁴ Asaria i ga vangala Seraia, Seraia i ga vangala Ieosadak; ¹⁵ ma Ieosadak i ga vana ta ra kini na

vilavilau, ba ra Luluai i ga ben vavilavilau Iuda ma Ierusalem ta ra lima i Nebukadnesar.

¹⁶ Ra umana natu i Levi go dital: Gerson, Koat, ma Merari. ¹⁷ Ma go ra iang i dir ra ura natu i Gerson: Libni ma Simei. ¹⁸ Ma ra umana natu i Koat go diat: Amram, Isar, Kebron, ma Usiel. ¹⁹ A ura natu i Merari go dir: Mali ma Musi. Ma go diat a umana apik na tarai ta ra vuna tarai Levi varogop ma ra umana apik na tarai kai ra umana tama i diat tikitikai. ²⁰ Ra apik na tarai kai Gerson: Gerson i ga vangala Libni, Libni i ga vangala Iakat, Iakat i ga vangala Sima, ²¹ Sima i ga vangala Ioa, Ioa i ga vangala Ido, Ido i ga vangala Sera, Sera i ga vangala Ieaterai. ²² Ra apik na tarai kai Koat: Koat i ga vangala Aminadab, Aminadab i ga vangala Kora, Kora i ga vangala Asir, ²³ Asir i ga vangala Elkana, Elkana i ga vangala Ebiasap, Ebiasap i ga vangala Asir, ²⁴ Asir i ga vangala Takat, Takat i ga vangala Uriel, Uriel i ga vangala Usia, Usia i ga vangala Saul. ²⁵ Ra apik na tarai kai Elkana: Elkana i ga vangala Amasai, Amasai i ga vangala Akimot, ²⁶ Akimot i ga vangala Elkana, Elkana i ga vangala Sopai, Sopai i ga vangala Nakat, ²⁷ Nakat i ga vangala Eliab, Eliab i ga vangala Ierokam, Ierokam i ga vangala Elkana. ²⁸ Ma ra ura natu i Samuel: a luaina Ioel, ma ra vauruana Abia. ²⁹ Ra apik na tarai kai Merari: Merari i ga vangala Mali, Mali i ga vangala Libni, Libni i ga vangala Simei, Simei i ga vangala Usa, ³⁰ Usa i ga vangala Simea, Simea i ga vangala Kagia, Kagia i ga vangala Asaia.

A umana tena kakailai ta ra kuba i ra Luluai

aina ba David i tibe diat

³¹ Ma go ra iang i diat nina David i ga tibe diat upi diat a lue ra umana kakailai ta ra kuba i ra Luluai, ba di ga tar varuk ra bok na kunubu tana; ³² ma dia ga kakailai ta ra luaina mata i ra Pal ta ra pal na varbarat, tuk tar Solomon i ga pait ra pal i gomgom kai ra Luluai arama Ierusalem; ma dia ga pait bula kadia tiniba na papalum.

³³ Go ra iang i diat dia ga vatur vake go ra tiniba, ma ra iang i ra umana natu i diat a umana tutana: ta ra apik na tarai kai Koat, Eman ra tena kakailai, nina ba natu i Ioel, natu i Samuel, ³⁴ natu i Elkana, natu i Ierokam, natu i Eliel, natu i Toa, ³⁵ natu i Sup, natu i Elkana, natu i Makat, natu i Amasai, ³⁶ natu i Elkana, natu i Ioel, natu i Asaria, natu i Sepania, ³⁷ natu i Takat, natu i Asir, natu i Ebiasap, natu i Kora, ³⁸ natu i Isar, natu i Koat, natu i Levi, nina ba natu i Israel. ³⁹ Ma turana Asap, nina i ga tur ta ra papar a limana tuna, go iat Asap natu i Berekia, natu i Simea, ⁴⁰ natu i Mikael, natu i Baseia, natu i Malkia, ⁴¹ natu i Etni, natu i Sera, natu i Adaia, ⁴² natu i Etan, natu i Sima, natu i Simei, ⁴³ natu i Iakat, natu i Gerson, nina ba natu i Levi. ⁴⁴ Ma ta ra papar a maira ta ra umana tura i diat, diat ta ra apik na tarai kai Merari dia ga tur: Etan natu i Kisi, natu i Abdi, natu i Maluk, ⁴⁵ natu i Kasabia, natu i Amasia, natu i Kilkia, ⁴⁶ natu i Amsi, natu i Bani, natu i Semer, ⁴⁷ natu i Mali, natu i Musi, natu i Merari, nina ba natu i Levi. ⁴⁸ Ma di ga tibe ra umana tura i diat a tarai Levi ure ra papalum ta ra pal na varbarat kai God.

A umana bul mur tai Aron

⁴⁹ Ma Aron ma ra umana natuna dia ga pait ra tinabar ta ra uguugu ure ra tinabar di tuntun tar ia, ma ta ra uguugu ure ra mi na lotu, ma diat ika dia ga pait ra tiniba ta ra pakana i gomgom kakit, ma dia ga pait ra varporong ure ra tarai Israel, da nam Moses ra tultul kai God i ga vartuluai ure. ⁵⁰ Go diat ra umana bul mur tai Aron: Aron i ga vangala Eleasar, Eleasar i ga vangala Pinekas, Pinekas i ga vangala Abisua, ⁵¹ Abisua i ga vangala Buki, Buki i ga vangala Usi, Usi i ga vangala Serakia, ⁵² Serakia i ga vangala Meraiot, Meraiot i ga vangala Amaria, Amaria i ga vangala Akitub, ⁵³ Akitub i ga vangala Sadok, Sadok i ga vangala Akimas.

*A umana pia na pal kai ra tarai Levi
(Iosu 21:1-42)*

⁵⁴ Go ra lavur pia na pal nina di ga pada-padailam ure diat upi kai ra lavur natu i Aron ta ra apik na tarai kai Koat: ⁵⁵ Iuda i ga tul tar ra pia na pal Kebron pire diat ma ra pia parika tana; ⁵⁶ ia kaka ra pia nina i ki kikil ra pia na pal, ma ra umana gunan tana, dia ga tul tar ia pire Kaleb natu i Iepune. ⁵⁷ Ma dia ga tul tar bula ra umana pia na pal na bakbakit pire ra umana natu i Aron, Kebron, Libna ma ra pia na vura tana, Iatir, Estemoa ma ra pia na vura tana, ⁵⁸ Kilen ma ra pia na vura tana, Debir ma ra pia na vura tana, ⁵⁹ Asan ma ra pia na vura tana, ma Bet-Semes ma ra pia na vura tana; ⁶⁰ ma diat ta ra vuna tarai Benjamin dia ga tul tar Geba ma ra pia na vura tana, Aletmet ma ra pia na vura tana, ma Anatot ma ra pia na vura tana. Kadia umana apik na

tarai dia ga kale pa ra vinun ma a utul na pia na pal.

⁶¹ Ma ra ibaiba ta ra apik na tarai kai Koat, di ga padapadailam ure ma dia ga tul tar a vinun na pia na pal ta diat kan ra ngungu vuna tarai Manase.

⁶² Ma di ga tul tar a vinun ma a utul na pia na pal pire ra umana natu i Gerson varogop ma kadia umana apik na tarai, kan ra vuna tarai Isakar, ma ra vuna tarai Aser, ma ra vuna tarai Naptali, ma ra vuna tarai Manase aro Basan. ⁶³ Ma di ga padapadailam ure ra umana natu i Merari, varogop ma kadia umana apik na tarai, ma di ga tul tar a vinun na pia na pal ta diat kan ra vuna tarai Ruben, ma ra vuna tarai Gad, ma ra vuna tarai Sebulun. ⁶⁴ Ma ra tarai Israel dia ga tul tar ra umana pia na pal ma ra umana pia na vura ta diat pire ra tarai Levi.

⁶⁵ Ma di ga tul tar nam ra umana pia na pal nina di ga tar tumu vake ra iang i diat, kan ra vuna tarai Iuda, ma kan ra vuna tarai Simeon, ma kan ra vuna tarai Benjamin. ⁶⁶ Ma ta umana ta diat ta ra apik na tarai kai Koat dia ga vatur vake kadia umana pia na pal ta ra langun kai ra vuna tarai Epraim. ⁶⁷ Ma dia ga tul tar go ra umana pia na pal na bakbakit pire diat: Sekem ta ra pakana i lualuana ta ra langun Epraim ma ra pia na vura tana, Geser ma ra pia na vura tana, ⁶⁸ Iokmeam ma ra pia na vura tana, Bet-Koron ma ra pia na vura tana, ⁶⁹ Aialon ma ra pia na vura tana, ma Gat-Rimon ma ra pia na vura tana; ⁷⁰ ma kan ra ngungu ta ra vuna tarai Manase, Aner ma ra pia na vura tana ma Bileam ma ra pia na vura tana; go diat ure ra ibaiba ta diat ta ra apik na tarai kai

Koat.

⁷¹ Ma di ga tul tar go diat pire ra umana natu i Gerson kan ra ngungu ta ra vuna tarai Manase: Golan aina Basan ma ra pia na vura tana ma Astarot ma ra pia na vura tana; ⁷² ma kan ra vuna tarai Isakar, Kedes ma ra pia na vura tana, Daberat ma ra pia na vura tana, ⁷³ Ramot ma ra pia na vura tana, ma Anem ma ra pia na vura tana; ⁷⁴ ma kan ra vuna tarai Aser, Masal ma ra pia na vura tana, Abdon ma ra pia na vura tana, ⁷⁵ Kukok ma ra pia na vura tana, ma Rekob ma ra pia na vura tana; ⁷⁶ ma kan ra vuna tarai Naptali, Kedes aina Galilaia ma ra pia na vura tana, Kamon ma ra pia na vura tana, ma Kiriataim ma ra pia na vura tana.

⁷⁷ Ma di ga tul tar go diat pire ra ibaiba ta ra vuna tarai Levi, diat ta ra apik na tarai kai Merari: kan ra vuna tarai Sebulun, Rimono ma ra pia na vura tana ma Tabor ma ra pia na vura tana; ⁷⁸ ma ta ra papar a Iordan maro marave Ieriko, ta ra papar a taur ta ra Iordan di ga tul tar ia pire diat kan ra vuna tarai Ruben, Beser aina ta ra bil ma ra pia na vura tana, Iasa ma ra pia na vura tana, ⁷⁹ Kedemot ma ra pia na vura tana, ma Mepat ma ra pia na vura tana; ⁸⁰ ma kan ra vuna tarai Gad, Ramot aina Gilead ma ra pia na vura tana, Makanaim ma ra pia na vura tana, ⁸¹ Kesbon ma ra pia na vura tana, ma Iaser ma ra pia na vura tana.

7

A umana bul mur tai Isakar

¹ A umana natu i Isakar, a umana tutana, go diat: Tola, Pua, Iasub, ma Simron, a ivat diat. ² Ma ra umana natu i Tola go diat: Usi, Repaia, Ieriel, Iamai, Ibsam, ma Semuel, a umana lualua ta ra umana apik na tarai. A dekdek na apik na tarai go kai Tola; kadia niluluk ta ra e kai David i ga a ura vinun ma a ura arip ma laptikai na mar na tarai. ³ A umana natu i Usi: Israkia ma ra umana natuna, Mikael, Obadia, Ioel, ma Isia, a ilima diat, a umana luluai par; ⁴ ma dia ga lue ra utul a vinun ma laptikai na arip na marmar na tarai na vinarubu ta ra apik na tarai kai tama i diat; i ga peal kadia umana taulai ma ra umana natu i diat. ⁵ Ma ra umana tura i diat ta ra vuna tarai Isakar, a umana rangrang na tutana bula, di ga luk diat ta kadia lavur apik na tarai ma dia ga da lavutul na vinun ma lavurua na arip na marmar.

A umana bul mur tai Benjamin

⁶ A utul a natu i Benjamin go dital: Bela, Beker, ma Iediael. ⁷ Ma ra umana natu i Bela: Esbon, Usi, Usiel, Ierimot, ma Iri, a ilima diat, a umana luluai na apik na tarai, a umana rangrang na tutana, ma dia ga lue a ura vinun ma a ura arip na marmar ma a utul a vinun ma a ivat. ⁸ Ma ra umana natu i Beker: Semira, Ioas, Elieser, Elioenai, Omri, Ieremot, Abia, Anatot, ma Alemet. Go diat a umana natu i Beker. ⁹ Ma dia ga luk diat ba a umana luluai na apik na tarai, ma dia ga lue a ura vinun na arip ma a ura mar na rangrang na tutana. ¹⁰ Ma ra umana natu i Iediael: Bilan ma ra umana natuna, Ieus, Benjamin, Eud, Kenana, Setan, Tarsis, ma Akisakar. ¹¹ Go diat a umana natu i Iediael, a umana luluai na apik na tarai,

ma dia ga lue a vinun ma lavurua na arip ma a ura mar na tarai nina dia ga tale ra vinarubu. ¹² Ta umana apik na tarai bula dia ga ki, Supim ma Kupim, a tarai Ir, Kusim, a tarai Aker.

A umana bul mur tai Naptali

¹³ A umana natu i Naptali: Iasiel, Guni, Ieser, ma Salum, a umana natu i Bila.

A umana bul mur tai Manase

¹⁴ Ra taulai kai Manase i ga kava Asriel; ma ra tultul na vavina kai Manase, nina ba maro Siria, i ga kava Makir tama i Gilead; ¹⁵ ma Makir i ga taule ra vavina ta ra apik na tarai Kupim ma Supim, nina dir tana vavina ma Maka; ma kana vauruana bul a iangina Selopekad, ma Selopekad i ga vangala ra umana bul vavina ka. ¹⁶ Ma Maka ra taulai kai. Makir i ga kava ra bul tutana, ma i ga vaiang ia ba Peres; ma ra iang i turana Seres; ma i ga vangala a ura bul tutana, Ulam ma Rakem. ¹⁷ Ma Ulam i ga vangala Bedan. Go diat a umana natu i Gilead natu i Makir natu i Manase. ¹⁸ Ma taina Amoleket i ga kava Isod, Abieser, ma Mala. ¹⁹ Ma Semida i ga vangala Akian, Sekem, Liki, ma Aniam, a umana bul tutana par.

A umana bul mur tai Epraim

²⁰ Ra apik na tarai kai Epraim: Epraim i ga vangala Sutela, Sutela i ga vangala Bered, Bered i ga vangala Takat, Takat i ga vangala Eleada, Eleada i ga vangala Takat, ²¹ Takat i ga vangala Sabad, Sabad i ga vangala Sutela, Sutela i ga vangala Eser ma Elead, nina ra tarai Gat ba di ga vangala diat ta ra gunan dia ga doko dir, ba dir ga vana ba pi dir a ra pa kadia umana vavaguai.

²² Epraim tama i dir i ga tabun ure dir ta mangoro na bung, ma ra umana turana dia ga pot upi diat a vamaram ia. ²³ Ma i ga tadav kana taulai, ma i ga lalau, ma i ga kava ra bul tutana, ma i ga vaiang ia ba Beria, tago a kaina i ga tadav ra kubana. ²⁴ Ma natuna a vavina, Sera, i ga vunapai Bet-Koron, nina i ki ara, ma nina bula i ki arama, ma Usen-Sera. ²⁵ Ma natuna a tutana, Repa, i ga vangala Resep, Resep i ga vangala Tela, Tela i ga vangala Takan, ²⁶ Takan i ga vangala Ladan, Ladan i ga vangala Amiud, Amiud i ga vangala Elisama, ²⁷ Elisama i ga vangala Nun, ma Nun i ga vangala Iosua. ²⁸ Ma dia ga ki aro Betel, ma Naran ta ra papar a taur, ma Geser ta ra papar a taoi, ma Sekem ma Asa, ma ra umana gunan kikir diat; ²⁹ ma dia ga kale go ra umana gunan maravai ta ra langun kai ra vuna tarai Manase, Bet-Sean, Tanak, Megido, ma Dor, ma ra umana gunan kikir diat. A umana natu i Iosep natu i Israel dia ga ki ta go diat.

A umana bul mur tai Aser

³⁰ Aser i ga vangala a ivat na bul tutana, Imna, Isva, Isvi, ma Beria, ma Sera tai diat. ³¹ A ura natu i Beria go dir: Keber ma Malkiel tama i Birsait. ³² Ma Keber i ga vangala Iaplet, Somer, ma Kotam, ma Sua tai dital. ³³ A utul a natu i Iaplet go dital: Pasak, Bimal, ma Asvat. ³⁴ A umana natu i Semar go diat: Aki, Roga, Iekuba, ma Aram. ³⁵ A umana natu i Kelem turana go diat: Sopa, Imna, Seles, ma Amal. ³⁶ A umana natu i Sopa go diat: Sua, Karneper, Sual, Beri, Imra, ³⁷ Beser, Od, Sama, Silsa, Itran, ma Bera.

³⁸ A utul a natu i Ieter go dital: Iepune, Pispa, ma Ara. ³⁹ A utul a natu i Ula go dital: Ara, Kaniel, ma Risia. ⁴⁰ Go diat a umana bul mur tai Aser, a umana lualua ta ra umana apik na tarai, a umana melemuna, a umana rangrang na tutana ma ra umana ngalangala ta diat ra umana luluai. Ma dia ga lue a ura vinun ma laptikai na arip na marmar na tarai nina dia ga tale ra vinarubu.

8

A umana bul mur tal Benjamin

¹ Ma Benjamin i ga vangala Bela a luaina natuna, namur Asbel a vauruana, Akara a vaululuna, ² Noka a vaivatina, ma Rapa a vailimana. ³ Ma Bela i ga vangala ta umana bul tutana. Adar, Gera, Abiud, ⁴ Abisua, Naman, Akoa, ⁵ Gera, Sepupan, ma Kuram.

⁶ Go a utul a natu i Eud (dital a utul a lualua ta ra umana apik na tarai nina dia ga ki aro Geba, ma di ga ben vavilavilau vue dital uro Manakat): ⁷ Naman, Akia, ma Gera. Ma Iglam i ga vangala Usa ma Akiud.

⁸ Ma Sakaraim i ga vangala ra umana bul ta ra gunan na pui aro Moab namur ta nam ba i ga pala vue kana ura vavina Kusim ma Bara. ⁹ Ma i ga vangala Iobab, Sibia, Mesa, Malkam, Ieus, Sakia, ma Mirma, tai Kodes kana tulai. ¹⁰ Go diat a umana natuna, a umana tutana, ma diat a umana lualua na apik na tarai.

¹¹ Ma i ga vangala Abitub ma Elpal tai Kusim. ¹² Ma ra umana natu i Elpal, a umana tutana, go diat: Eber, Misam, Semed nina i ga pait ra ura pia na pal Ono ma Lod ma ra umana gunan kikel dir,

¹³ Beria, ma Sema, (diat a umana lualua na apik na tarai nina dia ga ki aro Aialon, ma dia ga uvua pa ra tarai Gat,) ¹⁴ Akio, Sasak, ma Ieremot.

¹⁵ Sebadia, Arad, Eder, ¹⁶ Mikael, Ispa, ma Ioka, diat a umana natu i Beria. ¹⁷ Sebadia, Mesulam, Kiski, Keber, ¹⁸ Ismerai, Islia, ma Iobab, diat a umana natu i Elpal. ¹⁹ Iakim, Sikri, Sabdi, ²⁰ Elienai, Siletai, Eliel, ²¹ Adaaia, Beraia, ma Simrat, diat a umana natu i Simeia. ²² Ispan, Eber, Eliel, ²³ Abdon, Sikri, Kanan, ²⁴ Kanania, Elam, Antotia, ²⁵ Ipdeia, ma Penuel, diat a umana natu i Sasak. ²⁶ Samserai, Sekaria, Atalia, ²⁷ Iaresia, Elia, ma Sikri, diat a umana natu i Ierokam. ²⁸ Go diat a umana lualua ta ra umana apik na tarai ta kadia lavur taun tarai; a umana luluai diat, ma dia ga ki arama Ierusalem.

A vuna tarai kai Saul
(1 Tutu 9:35-44)

²⁹ Ma Ieiel tama i Gibeon i ga ki ta ra pia na pal Gibeon, ma ra iang i kana taulai Maka; ³⁰ ma i ga vangala Abdon a luaina natuna, namur Sur, Kis, Baal, Nadab, ³¹ Gedor, Akio, ma Seker. ³² Ma Miklot i ga vangala Simea. Ma diat bula dia ga ki arama Ierusalem ma ra umana tura i diat ta kadia pakana iat.

³³ Ma Ner i ga vangala Kis, ma Kis i ga vangala Saul, ma Saul i ga vangala Ionatan, Malki-Sua, Abinadab, ma Es-Baal (Is-Boset). ³⁴ Ma natu i Ionatan, Merib-Baal (Mepiboset); ma Merib-Baal i ga vangala Mika. ³⁵ Ma ra umana natu i Mika go diat: Piton, Melek, Tarea, ma Akas. ³⁶ Ma Akas i ga vangala Ieoda; ma Ieoda i ga vangala Alet, Asmavet, ma Simri; ma Simri i ga vangala

Mosa, ³⁷ Mosa i ga vangala Binea, Binea i ga vangala Rapa, Rapa i ga vangala Eleasa, Eleasa i ga vangala Asel, ³⁸ ma Asel i ga vangala laptikai na bul tutana, ma go ra iang i diat: Asrikam, Bokeru, Ismael, Searia, Obadia, ma Kanan. Go parika a umana natu i Asel. ³⁹ Turana Esek i ga vangala Ulam a luaina, Ieus a vauruana, ma Elipelet a vautuluna. ⁴⁰ Ma ra umana natu i Ulam, a umana rangrang na tutana diat, a umana tena ponok; i ga peal ra umana natu i diat, ma dia ga vangala ra peal natu i diat bula, a mar ma a ilima na vinun diat. Go diat a umana bul mur tai Benjamin.

9

Diat dia lilikun maro Babilon (Neke 11:1-24)

¹ Damana di ga luk ra tarai Israel ta kadia lavur apik na tarai; ma di ga tumu diat ta ra buk ure ra umana king Israel; ma di ga ben vavilavilau vue ra tarai Iuda uro Babilon ure kadia varpam.

² Nam diat nina dia ga pot lua ba dia ga lilikun upi diat a kale pa kadia pia ta ra umana pia na pal, a tarai Israel, ra umana tena tinabar; a tarai Levi, ma diat dia papalum ta ra pal i gomgom.

³ Ma ta umana bula ta ra umana vuna tarai Iuda, Benjamin, Epraim, ma Manase, dia ga ki arama Ierusalem; ⁴ go diat: Utai natu i Amiud, natu i Omri, natu i Imri, natu i Bani, ta ra apik na tarai kai Peres natu i Iuda; ⁵ ma ta diat ra tarai Silo, Asaia a luaina natuna, ma ra umana natuna; ⁶ ma ta ra apik na tarai kai Sera, Ieuel ma ra umana niuruna, laptikai na mar ma lavuvat

na vinun; ⁷ ma ta ra umana apik na tarai kai Benjamin, Salu natu i Mesulam, natu i Odavia, natu i Asenua, ⁸ ma Ibneia natu i Ierokam, ma Ela natu i Usi natu i Mikri, ma Mesulam natu i Sepatia natu i Reuel natu i Ibnia, ⁹ ma ra umana niuru i diat ta kadia taun tarai, lavuvat na mar ma a ilima na vinun ma laptikai. Go parika a umana lualua ta kadia umana apik na tarai.

¹⁰ Ma ta diat ra umana tena tinabar: Iedaia, Ieoiarib, Iakin, ¹¹ ma Asaria natu i Kilkia, natu i Mesulam, natu i Sadok, natu i Meraiot, natu i Akitub, ra lualua ta ra kuba i God, ¹² ma Adaia natu i Ierokam, natu i Paskur, natu i Malkia, ma Masai natu i Adiel, natu i Iasera, natu i Mesulam, natu i Mesilemit, natu i Imer, ¹³ ma ra umana niuru i diat, diat a umana lualua ta kadia umana apik na tarai; tika na arip ma lavurua na mar ma laptikai na vinun diat, ma diat par dia ga tale ra papalum ta ra kuba i God.

¹⁴ Ma ta diat ra tarai Levi: Semaia natu i Kasub, natu i Asrikam, natu i Kasabia, ta ra apik na tarai kai Merari; ¹⁵ Bakbakar, Keres, Galal, ma Matania natu i Mika, natu i Sikri, natu i Asap, ¹⁶ ma Obadia natu i Semaia, natu i Galal, natu i Iedutun, ma Berekia, natu i Asa, natu i Elkana, nina i ga ki ta ra gunan kai ra tarai Netopat.

¹⁷ Ma ra umana monamono na matakilalat: Salum, Akub, Talmon, ma Akiman, ma ra umana niuru i diat; Salum i ga lualua ta diat, ¹⁸ ma i ga tur na varbalaurai ta ra mataniolo kai ra king ta ra papar a taur; go diat a umana tena varbalaurai ta ra pakana i gomgom kai ra tarai Levi. ¹⁹ Ma Salum natu i Kore, natu i Ebiasap, natu i Kora, ma ra umana niuruna ta ra apik na tarai kai Kora,

dia ga kure ra papalum ma dia ga balaure ra matakilalat ai ra Pal, da ra umana tama i diat dia ga kure ra gunan kai ra Luluai, ma dia ga balaure ra mataniolo tana; ²⁰ ma Pinekas natu i Eleasar i ga lue diat lua boko, ma ra Luluai i ga ki maravut ia. ²¹ Sekaria natu i Meselemia i ga tena varbalaurai ta ra matakilalat ai ra pal na varbarat. ²² Di ga pilak pa a ura mar ma a vinun ma a urua upi ra umana tena varbalaurai ta ra umana mataniolo. Di ga tumu vake ra iang i diat ta kadia umana gunan; David ma Samuel ra tena ginigira dir ga tibe diat upi kadia tiniba. ²³ Damana diat ma ra umana bul mur ta diat dia ga balaure ra umana mataniolo ta ra kuba i ra Luluai, a pal na varbarat, ta kadia tiniba tikatikai. ²⁴ Ma ra umana tena varbalaurai dia ga tur ta ra ivat na papar parika, a papar a taur, a papar a taoai, a papar a labur, ma ra papar a taubar. ²⁵ Ma ra umana niuru i diat dia ga ki ta kadia gunagunan, ma dia ga ki pa ra vik nina ba diat a pait kadia tiniba tana. ²⁶ Nam ra ivat na te Levi nina di ga tumu ra iang i diat dia ga kure ra umana tena varbalaurai, ma ra umana bagialar, ma ra vuvuvung na mani ta ra kuba i God. ²⁷ Dia ga va maravai ta ra kuba i God tago dia ga kure ra varbalaurai tana, ma kadia tiniba ba diat a papa ia ta ra malamalana.

²⁸ Ta umana bula ta diat dia ga balaure ra umana la ure ra papalum, ma dia ga kap varuk diat ma dia ga vairop vue diat bula ta kadia varmur tikatikai. ²⁹ Ta umana ta diat di ga tibe diat upi diat a balaure ra tabarikik ma ra umana la ta ra pal i gomgom, ma upi diat a balaure ra

bo na plaua, ma ra polo na vuai na vain, ma ra dangi, ma ra bulit i ang na katkat, ma ra umana vuai na davai dia ang na katkat. ³⁰ Ma ta umana ta diat ra umana tena tinabar dia ga vaninare ra dangi na varku kan ra umana vuai na davai dia ang na katkat.

³¹ Ma Matitia, tikai ta diat ra tarai Levi, nina ba a luaina natu i Salum ta ra apik na tarai kai Kora, i ga kure ra umana magit nina di ga tun diat ta ra rararangai. ³² Ma ta umana ta diat ta ra apik na tarai kai Koat dia ga balaure ra gem na ginigira, upi diat a vaninare ure ra Bung Sabat.

³³ Go diat a umana tena kakailai, ra umana lualua ta ra umana apik na tarai ta ra tarai Levi, dia ga va ta ra umana bagialar ai ra pal; pa dia ga varvakai ma ta enana mangana papalum tago dia ga pait kadia tiniba a bungbung na keake ma ra bungbung na marum.

³⁴ Go diat a umana lualua ta ra umana apik na tarai ta ra tarai Levi, a umana luluai ta kadia taun tarai, ma dia ga ki arama Ierusalem.

*A vuna tarai kai Saul
(1 Tutu 8:29-38)*

³⁵ Ma Ieiei tama i Gibeon i ga ki ta ra pia na pal Gibeon, ma ra iang i kana taulai Maka; ³⁶ ma i ga vangala Abdon a luaina natuna, namur Sur, Kis, Baal, Ner, Nadab, ³⁷ Gedor, Akio, Sekaria, ma Miklot. ³⁸ Ma Miklot i ga vangala Simeam. Ma dia ga ki arama Ierusalem ma ra umana tura i diat ta kadia pakana iat.

³⁹ Ma Ner i ga vangala Kis, ma Kis i ga vangala Saul; ma Saul i ga vangala Ionatan, Malki-Sua, Abinadab, ma Es-Baal. ⁴⁰ Ma ra natu i Ionatan,

Merib-Baal; ma Merib-Baal i ga vangala Mika. ⁴¹ Ma ra umana natu i Mika go diat: Piton. Melek, Tarea, ma Akas. ⁴² Ma Akas i ga vangala Iara, Iara i ga vangala Alemet, Asmavet. ma Simri; ma Simri i ga vangala Mosa, ⁴³ Mosa i ga vangala Binea, Binea i ga vangala Repaia, Repaia i ga vangala Eleasa, Eleasa i ga vangala Asel; ⁴⁴ ma Asel i ga vangala laptikai na bul tutana, ma go ra iang i diat: Asrikam, Bokeru, Ismael, Searia, Obadia, ma Kanan; go parika ra umana natu i Asel.

10

Saul diat tamana dia mat (1 Sam 31:1-13)

¹ Ba ra tarai Pilistia dia ga ubu Israel, ra tarai Israel dia ga vilau kan ra tarai Pilistia, ma dia ga virua ta ra luana Gilboa. ² Ra tarai Pilistia dia ga korot mur vake Saul ma ra utul a natuna, ma dia ga doko Ionatan ma Abinadab ma Malki-Sua, a utul a natu i Saul. ³ Ma ra vinarubu i ga dekdek ure Saul, ma ra umana tena pinanak dia ga vapurpuruan Saul, ma i ga kinkin. ⁴ Ma Saul i ga biti tai kana tena kapkap vargal: Una tak pa kaum pakat na vinarubu, ma una doko iau me, pi koko go diat nina pa dia mur ra pokakikil diat a pait ia, ma diat a nongone iau. Ma kana tena kapkap vargal i ga ole tago i ga burut. Damana Saul i ga tak pa kana pakat na vinarubu iat, ma i ga bura tar tana. ⁵ Ma ba kana tena kapkap vargal i ga gire ba Saul i ga tar mat, ia bula i ga bura tar ta kana pakat, ma i ga mat abara. ⁶ Damana Saul ma ra utul a natuna dia ga virua, ma kana apik na

tarai i ga panie. ⁷ Ma ba ra tarai Israel par nina dia ga ki ta ra male dia ga gire ba ra tarai Israel dia ga vilau, ma ba Saul ma ra utul a natuna dia ga virua, dia ga vana kan kadia umana gunan, ma dia ga lop, ma ra tarai Pilistia dia ga pot, ma dia ga kale pa diat, ma dia ga ki ta diat.

⁸ Ma ta ra bung namur, ba ra tarai Pilistia dia ga vana pi diat a ra pa ra umana magit tai ra umana virua, dia ga na tadav Saul ma ra utul a natuna dia mat ta ra luana Gilboa. ⁹ Ma dia ga ra pa ra umana magit kai Saul, ma dia ga kap pa ra uluna ma kana vargal, ma dia ga tulue ra umana tena kapkap varvai ta ra langun Pilistia parika, pi diat a kap ra bo na varvai tadav kadia umana tabataba ma tadav ra tarai. ¹⁰ Dia ga vung kana vargal ta ra pal na tinabar kai kadia umana god, ma dia ga ot ra uluna ta ra pal kai Dagon.

¹¹ Ma ba ra tarai Iabes-Gilead dia ga valongore ure nam nina ra tarai Pilistia dia ga pait ia tai Saul, ¹² a umana rangrang na tutana dia ga vana, ma dia ga kap ra paka i Saul ma ra utul a natuna, ma dia ga kap diat uro Iabes, ma dia ga punang ra ivat na minat i diat ta ra vavai na iban aina Iabes, ma dia ga vevel lavurua na bung.

¹³ Damana Saul i ga virua ure kana varpiam tadav ra Luluai, tago pa i ga kodop vake ra tinata kai ra Luluai; ma tago i ga titir tai tikai i tatata na tabaran upi na matoto tana, ¹⁴ ma pa i ga matoto tai ra Luluai; damana i ga doka, ma i ga tul tar ra varkurai pire David natu i lese.

Di ku David upi na king kai Israel
(2 Sam 5:1-5)

¹ Ma ra tarai Israel par dia ga vana tadav David aro Kebron, ma dia ga biti: Avet ra urum ma ra viom. ² Lua, ta ra e ba Saul i ga king tana, u iat u ga lue rap Israel ta kadia lavur vinavana; ma ra Luluai kaum God i ga biti tam: Una tabar vamaur kaugu tarai Israel, ina una ki na luluai pire kaugu tarai Israel. ³ Damana ra umana patuana Israel dia ga tadav ra king aro Kebron; ma diat ma David dia ga pait ra kunubu abara Kebron ta ra luaina mata i ra Luluai, ma dia ga ku David upi na king ure Israel, da ra tinata kai ra Luluai tai Samuel.

David i kale pa Sion
(2 Sam 5:6-10)

⁴ Ma David ma ra tarai Israel par dia ga vana urama Ierusalem (nina ba Iebus); ma ra tarai Iebus, nina ba ra tarai na gunan, dia ga ki ie. ⁵ Ma ra tarai Iebus dia ga biti tai David: Pa una olo ati. la kaka David i ga kale ra dekdek na gunan na bakbakit Sion, nina ba ra pia na pal kai David. ⁶ Ma David i ga biti: Nina ba na ubu value ra tarai Iebus na lualua ma na luluai na vinarubu. Ma Ioab natu i Seruia i ga tut lua, ma di ga vaki ia pi na lualua ure diat. ⁷ Ma David i ga ki ta ra dekdek na gunan na bakbakit; damana dia ga vaiang ia ba ra pia na pal kai David. ⁸ Ma David i ga pait vangala ra pia na pal kikil ia, ma i ga tur pa ia papa aro Milo; ma Ioab i ga mal mule ra pia na pal i ga kaina. ⁹ Ma David i ga ongor vanavana tago ra Luluai kai ra lavur kor i ga ki pirana.

A dekdek na tarai kai David
(2 Sam 23:8-39)

¹⁰ Go diat a umana luluai ta ra umana rangrang na tutana kai David, dia ga vaarike ra dekdek i diat ta kadia niongor ba dia ga maravut David pi na ki na king ure Israel, ma pi na page kana varkurai, da ra tinata kai ra Luluai ure Israel.

¹¹ Go iat ra niluluk ure ra umana rangrang na tutana kai David: Iasobeam, natu i ra te Kakmon, a luaina ta dital ra Utul; i ga doko ra utul a mar na tutana tai tika na vinarubu ma kana rumu.

¹² Ma namur tana Eleasar natu i Dodo, ra te Akok, tikai ta dital ra Utul a rangrang na tutana.

¹³ Dir ga ki varurung ma David aro Pas-Damim ba ra tarai Pilistia dia ga ki upi ra vinarubu; ma tika na uma na barli abara. Ma ra tarai dia ga vilau kan ra luaina mata i ra tarai Pilistia. ¹⁴ Ma dir ga ki ta ra bala na uma pi dir a balaure, ma dir ga doko ra tarai Pilistia; ma ra Luluai i ga valaun dir ta ra ngala na niuvia.

¹⁵ Ma tika na pakana a utul ta diat ra utul a vinun dital ga vana tadav David ta ra babang na vat kai Adulam; ma ra loko na tarai na vinarubu kai ra tarai Pilistia dia ga ki ta ra male Repaim.

¹⁶ David i ga ki boko ta ra babang na bakbakit, ma tika na loko na tarai na vinarubu Pilistia dia ga ki aro Beteleem. ¹⁷ Ma David i ga mar, ma i ga biti: Gala ta tikai na tabar iau ma ta tava maro ta ra kivu aro Beteleem pire ra mataniolo! ¹⁸ Ma nam ra utul dital ga bolo livuan ta ra tarai Pilistia, ma dital ga kulupe ra tava ta ra kivu aro Beteleem pire ra mataniolo, ma dital ga kap ia pire David; ma David i ga ole pi na mome, i ga lingire vue ke upi kai ra Luluai,, ¹⁹ ma i ga biti: Pa i topa ia ba ina

pait go; ina mome vang ra gapu i go dital nina ba pa dital ga nuk vangala pa kadital nilaun? Tago dital ga vana ta ra kikinit vakai pi dital a kap ia. Damana pa i ga mome. Go ra utul a rangrang na tutana dital ga pait go ra umana magit.

²⁰ Ma Abisai tura i Ioab ia ra lualua ta ra utul a vinun; i ga doko ra utul a mar na tutana ma kana rumu, ma ra iangina i ga rararang da nam ra Utul. ²¹ I ga manga rangrang ta diat ra utul a vinun, ma i ga lualua pire diat; ia kaka pa di ga luk ia varurung ma ra Utul.

²² Benaia natu i leoiada, a rangrang na tutana maro Kabsel, i ga pait ra. umana ngala na niuvia; i ga doko ra ura natu i Ariel maro Moab; i ga doko bula ra leon ta ra tung ta ra e na madoldol. ²³ Ma i ga doko bula ra te Aigipto, a ngala na tutana, kana lolovina i ga da tika na pokono ma a utul a malmalikun ma a ngungu; ra te Aigipto i ga vature ra rumu nina i ga ngala da ra davai ta ra ur na virvir mal; i ga vana tadav ia ka ma ra buka, ma i ga ra pa ra rumu kan ra lima i ra te Aigipto, ma i ga doka ma kana rumu iat. ²⁴ Go ra umana magit Benaia natu i leoiada i ga pait ia, ma ra iangina i ga rararang da nam ra Utul a rangrang na tutana. ²⁵ I ga rangrang ta diat ra utul a vinun, ia kaka pa i ga manga varogop ma ra Utul; ma David i ga tibe pi na lue ra tarai na vinarubu dia tur na varbalaurai pirana.

²⁶ Go ra iang i diat ra umana rangrang na tutana ta kana loko na tarai na vinarubu: Asael dir turana ma Ioab, Elkanan natu i Dodo maro Beteleem, ²⁷ Samot ra te Aror, Keles ra te Pelon, ²⁸ Ira natu i. Ikes ra te Tekoa, Abieser ra te Anatot,

²⁹ Sibekai ra te Kusat, Ilai ra te Akok, ³⁰ Marai ra te Netopat, Keled natu i Bana ra te Netopat, ³¹ Itai natu i Ribai maro Gibeatā ra vuna tarai Benjamin, Benaia ra te Piraton, ³² Kurai maro ra umana tava alir Gas, Abiel ra te Arbat, ³³ Asmavet ra te Barum, Eliaba ra te Salbon, ³⁴ a umana natu i Asem ra te Gison, Ionatan natu i Sage ra te Arar, ³⁵ Akiam natu i Sakar ra te Arar, Elipal natu i Ur, ³⁶ Keper ra te Mekerat, Akia ra te Pelon, ³⁷ Kesro ra te Karmel, Narai natu i Esbai, ³⁸ Ioel dir turana ma Natan, Mibkar natu i Agri, ³⁹ Selek ra te Amon, Nakarai ra te Berot nina ra tena kapkap vargal kai Ioab natu i Seruia, ⁴⁰ Ira ra te Itir, Gareb ra te Itir, ⁴¹ Uria ra te Ket, Sabad natu i Alai, ⁴² Adina natu i Sisa ra te Ruben, a luluai kai ra tarai Ruben, ma a utul a vinun varurung me, ⁴³ Kanan natu i Maka, Iosapat ra te Mitni, ⁴⁴ Usia ra te Asterat, Sama ma Ieiei a ura natu i Kotam ra te Aroer, ⁴⁵ Iediael natu i Simri, ma Ioka turana ra te Tis, ⁴⁶ Eliel ra te Makav, Ieribai, Iosavia, ra ura natu i Elnam, Itma ra te Moab, ⁴⁷ Eliel, Obed, ma Iasiel ra te Mesoba.

12

Diat dia maravut David aro Siklag

¹ Go diat a umana tutana nina dia ga varagur ma David uro Siklag, ba Saul natu i Kis i ga tur bat ra lavur vinavana kai David; dia ga ki varurung ma ra umana lebe nina dia ga maravut David ta ra vinarubu. ² Dia ga varubu ma ra panak, ma dia ga. vavaian ma dia ga papanak ma ra ura lima i diat tikitikai; ma diat ma Saul kai ra vuna tarai Benjamin.

³ A luaina ta diat Akieser, ma namur Ioas natu i Sema maro Gibeia, Iesiel ma Pelet ra ura natu i Asmavet, Beraka, Ieu ra te Anatot; ⁴ Ismaia ra te Gibeon, a rangrang na tutana, i ga tur varurung ma ra utul a vinun, ma i ga kure diat; Ieremia, Iakasiel, Iokanan, Iosabad ra te Gederat, ⁵ Elusai. Ierimot, Bealia, Semaria, Sepatia ra te Karup; ⁶ Elkana, Isia, Asarel, Ioeser, ma Iasobeam, ra umana tutana ta ra apik na tarai Kora; ⁷ Ioela ma Sebadia, ra ura natu i Ierokam maro Gedor.

⁸ Ma ta umana tutana Gad, a umana mele-muna nina dia ga vartovo ta ra vinarubu, dia ga tadav David ta ra babang aro ta ra bil; dia ga kap ra ramravit ma ra rumu, ma ra mata i diat i ga karangap da ra mata i ra kon. ma dia ga vutvut da ra umana kuabar na me ta ra lualuana: ⁹ Eser a luaina, Obadia a vauru-ana, Eliab a vautuluna, ¹⁰ Mismana a vaivatina, Ieremia a vailimana, ¹¹ Atai a valaptikaina, Eliel a valavuruana, ¹² Iokanan a valavutuluna, Elsabad a valavuvatina, ¹³ Ieremia a vavinununa, Mak-banai a vavinununa ma tikai. ¹⁴ Go diat kai ra tarai Gad dia ga kure ra umana loko na tarai na vinarubu, ma nina i ga bilua ta diat par i ga topa tika na mar na tutana, ma nina i ongor ta diat par i ga topa tika na arip na marmar na tutana. ¹⁵ Go diat dia ga bolo ra Iordan ta ra luaina gai, ba ra tava alir i ga lubu lake ra paparaina, ma dia ga korot vue ra tarai ta ra umana male ta ra papar a taur ma ra papar a taoai tana.

¹⁶ Ma ta umana bula ta ra ura vuna tarai Benjamin ma Iuda dia ga vana tar ta ra babang kai David. ¹⁷ Ma David i ga vana pi na barat diat, ma i ga biti ta diat: Gala ava pot piragu ma ra

malmal upi avat a maravut iau, a balagu na ki petep ta vavat; ba gala ava pot upi avat a vagu pa iau pire kaugu umana ebar, boina ba ra God kai ra umana tama i dat na nuk pa ia, ma na kure, tago pa iau ga pait ta nirara. ¹⁸ Ma ra tulungen i ga irop taun Amasai ra lualua ta diat ra utul a vinun, ma i ga biti:

Ea, avet kaum tarai David,
Ma ave tur maravut u, natu i Iese;
A malmal, a malmal piram,
Ma ra malmal na ki taun diat dia maravut u,
Tago kaum God ia kaum tena maramaravut. Ma
David i ga vatur vake diat, ma i ga tibe diat
upi diat a umana lualua ta kana loko na
tarai na vinarubu.

¹⁹ Ma ta umana ta ra vuna tarai Manase dia ga lop pire David ba David i ga varagur ma ra tarai Pilistia ba dia ga tut ure Saul, ta ra bung ba David pa i ga maravut diat tago ra umana luluai Pilistia, ba dia ga tar tata papa ure, dia ga tulue tago dia ga nuk ia. ba na maravut Saul, ma diat a virua tana. ²⁰ Ma ba David i ga vanavana uro Siklag ta umana luluai kai ra tarai Manase dia ga lop pirana: Adna, Iosabad, Iediael, Mikael, Iosabad, Eliku, ma Siletai. ²¹ Ma dia ga maravut David ba i ga varubu ma diat dia ga tut upi ra ra varpa, tago a umana lebe diat; ma diat a umana lualua ta ra loko na tarai na vinarubu.

²² A loko na tarai na vinarubu i ga ngala vanavana, tago ra tarai dia ga tadav vanavana David ta ra bungbung, tuk tar ia ra ngala na kor, da ra kor kai God.

A tarai na vinarubu kai David aro Kebron

²³ Ma go a niluluk na tarai na vinarubu ta kadia vunavuna tarai tikatikai nina dia ga barat David. aro Kebron pi diat a tul tar ra varkurai kai Saul pirana, da ra Luluai i ga tatike. ²⁴ Ta ra vuna tarai Iuda, nina dia kap ra ramravit ma ra rumu, laptikai na arip ma lavutul na mar; ²⁵ ta ra vuna tarai Simeon, lavurua na arip ma tika na mar na lebe; ²⁶ ta ra vuna tarai Levi, a ivat na arip ma laptikai na mar; ²⁷ ta ra apik na tarai kai Aron, a utul a arip ma lavurua na mar, ma Ieoiada i ga lualua ta diat; ²⁸ ma Sadok, a barmana ka ma a lebe, varurung ma a ura vinun ma a ura luluai ta ra apik na tarai kai tamana; ²⁹ ta ra vuna tarai Benjamin, ra vuna tarai kai Saul, a utul a arip na marmar ika, tago a peal ta diat dia ga ki petep boko ta ra apik na tarai kai Saul; ³⁰ ta ra vuna tarai Epraim, a ura vinun na arip ma lavutul na mar diat, a umana rangrang na tutana ta kadia umana apik na tarai; ³¹ ta ra ngungu vuna tarai Manase, a vinun ma lavutul na arip na marmar, nina ba di ga vatang tikatikai ma ra iangina, ma dia ga pot upi diat a vaki David pi na king; ³² ta ra vuna tarai Isakar, a ura mar na luluai nina dia ga kapa ure nam ra e ma ure bula ra magit ba na boina ba Israel na pait ia; kadia tarai par dia ga varagur ma diat; ³³ ta ra vuna tarai Sebulun, a ilima na vinun na arip na marmar nina dia ga tale ra vinarubu ma dia ga vanavana ta ra vinarubu ma ra lavur magit na vinarubu, a ngala na kor diat ma i kopono ko ra nuknuk i diat; ³⁴ ta ra vuna tarai Naptali, tika na arip na marmar na luluai, ma dia ga lue rap ra utul a vinun ma lavurua na

arip na marmar nina dia kap ra ramravit ma ra rumu; ³⁵ ta ra vuna tarai Dan, a ura vinun ma lavutul na arip ma laptikai na mar nina dia ga tale ra vinarubu; ³⁶ ta ra vuna tarai Aser, a ivat na vinun na arip na marmar nina dia ga tale ra vinarubu; ³⁷ ma kan ra papar a Iordan maro, ta ra vuna tarai Ruben ma ra vuna tarai Gad ma ra ngungu vuna tarai Manase, tika na mar ma a ura vinun na arip na marmar nina dia kap ra lavur magit na vinarubu.

³⁸ Go parika ra tarai na vinarubu nina dia ga mong ure ra vinarubu dia ga vana uro Kebron ma ra kopoŋo mamainga ta ra nuknuk i diat, upi diat a vaki David pi na king ure Israel par; ma ra tarai Israel par bula i ga kopoŋo ra nuknuk i diat ba da vaki David upi na king. ³⁹ Ma dia ga ki varurung ma David abara a utul a bung, ma dia ga iaian ma dia ga momamomo, tago ra umana tura i diat dia ga vaninara ure diat.

⁴⁰ Ma ra umana talai diat maro iat Isakar ma Sebulun ma Naptali, dia ga kap ra nian ta ra umana as ma ra umana kamel ma ra umana miul* ma ra umana bulumakau, a gem tuna, ma ra gem di pait ia ma ra vuai na lovo, ma ra umana kura vuai na vain nina di ga vuare, ma ra polo na vuai na vain, ma ra dangi, ma ra umana bulumakau, ma ra umana sip nina ba pa dia ga luk valar pa diat, tago a gugu i ga ki ta ra gunan Israel.

13

David i nuk ia ba na kap mule ra bok na kunubu

* **12:40:** A miul, ia ra natu i ra os dir ma ra as.

pi uro Ierusalem

¹ Ma David i ga tata pire ra umana luluai ta ra umana arip na marmar, ma pire ra umana luluai na marmar, maia, ra lavur luluai parika.

² Ma David i ga biti ta ra tarai Israel: Ona ava mulaot i tana, ma i varogop ma ra nuknuk i ra Luluai kada God, dat a vartuluai pire kada tarai nina dia ki vurvurbit boko ta ra gunan Israel, ma pire ra umana tena tinabar ma ra tarai Levi nina dia ki boko pire diat, ta kadia umana pia na pal nina ba a bala na vura i ki ta diat, upi diat a ki maravut dat; ³ ma dat a kap valilikun mule ra bok na kunubu kai kada God pi na ki pire dat, tago pa da ga nuk upi ia ta ra e kai Saul.

*David i vana pi na kap ra bok na kunubu
(2 Sam 6:1-11)*

⁴ Ma ra tarai par dia ga mulaot i tana, tago ra magit i ga takodo ta ra luaina mata i ra tarai.

⁵ Damana David i ga oro varurue ra tarai Israel par, papa aro Sikor ta ra langun kai Aigipto ma tuk tar ta ra langun Kamat, upi da kap ra bok na kunubu kai God maro Kiriati-earim. ⁶ Ma David i ga tut. ma ra tarai Israel par, ma dia ga vana uro Bala, nina ba Kiriati-earim a pia na pal kai Iuda, upi diat a kap ra bok na kunubu kai God mabara, ra Luluai nina i ki taun ra umana angelo. ⁷ Ma dia ga vung ra bok na kunubu kai God ta ra ul a kalamana kiki na vinavana, ma dia ga kap pa ia kan ra kuba i Abinadab; ma Usa ma Akio dir ga kure ra kiki na vinavana. ⁸ Ma David ma ra tarai Israel par dia ga gugu ma ra dekdek i diat ta ra luaina mata i God ma ra umana kakailai, ma ra umana ngap, ma ra umana pagol, ma ra umana

tobo, ma ra umana kudu, ma ra umana tavor.
⁹ Ma ba dia ga pot aina ra tavul a rararama vuai kai Kidon, Usa i ga tulue ra limana ma i ga tabe vake ra bok na kunubu, tago ra bulumakau i ga tuke. ¹⁰ Ma ra kankan kai ra Luluai i ga karangap ure Usa, ma i ga ub ia tago i ga tabe vake ra bok na kunubu, ma i ga mat abara ta ra luaina mata i God. ¹¹ Ma David pa i ga gugu tago ra Luluai i ga ubu Usa; ma i ga vaiang nam ra pakana ba Peres-Usa, ma i ga damana tuk tar gori.

¹² Ma David i ga burutue God ta nam ra bung, ma i ga biti: A bok na kunubu kai God na pot dave piragu? ¹³ Damana David pa i ga mainge ba na kap ra bok na kunubu tar ta ra pia na pal kai David, i ga vana irai me ma i ga vung ia ta ra pal kai Obed-Edom ra te Gat. ¹⁴ Ma ra bok na kunubu kai God i ga ki ta ra kuba i Obed-Edom a utul a gai; ma ra Luluai i ga vadoane ra kuba i Obed-Edom ma nam parika nina ba kana.

14

Kiram i vaarike ra variru pire David

(2 Sam 5:11-12)

¹ Ma Kiram ra king Tiro i ga tulue ra umana tultul pire David, ma ra umana tagatagal, ma ra umana tena madaka ta ra davai, ma ra umana tena madaka ta ra vat, upi diat a pait ra pal ure David. ² Ma i ga kapa pire David ba ra Luluai i ga vaki ia pi na king ure Israel, ma ba i ga vangala kana varkurai ure kana tarai Israel.

A umana natu i David, di kava diat arama Ierusalem

(2 Sam 5:13-16; 1 Tutu 3:5-9)

³ Ma David i ga ben pa ta umana vavina mulai abara Ierusalem, ma i ga vangala ta umana bul tutana ma ta umana bul vavina mulai. ⁴ Go ra iang i diat ra umana natuna nina i ga vangala diat abara Ierusalem: Samua, Sobab, Natan, Solomon, ⁵ Ibkar, Elisua, Elpelet, ⁶ Noga, Nepeg, Iapia, ⁷ Elisama, Beliada, ma Elipelet.

*David i uvia pa ra tarai Pilistia
(2 Sam 5:17-25)*

⁸ Ma ba ra tarai Pilistia dia ga valongore ba di ga ku David pi na king ure Israel, ra tarai Pilistia par dia ga tut upi diat a tikan upi David; ma David i ga valongore ure, ma i ga tut upi na varubu ma diat. ⁹ Ma ra tarai Pilistia dia ga pot upi diat a ra pa ra magit ta ra male Repaim. ¹⁰ Ma David i ga titir boko pire God, ma i ga biti: Dave, ina tut ure ra tarai Pilistia? Dave, una nur tar diat ta ra limagu? Ma ra: Luluai i ga biti tana: Una tut ure diat, tago ina nur tar diat ta ra limam. ¹¹ Ma ra tarai Pilistia dia ga vana uro Baal-Perasim. ma David i ga ubu diat abara; ma David i ga biti: God i tar rede kaugu umana ebar ta ra dekdekigu, da ra tava i rede ra liplip di liplip bat ia me. Damana di ga vaiang nam ra pakana ba Baal-Perasim. ¹² Ma ra tarai Pilistia dia ga vilau kan kadia umana god abara, ma David i ga vartuluai ba da tun vue diat ta ra iap.

¹³ Ma ra tarai Pilistia dia ga ra varpa mulai ta ra male. ¹⁴ Ma David i ga titir mulai pire God; ma God i ga biti tana: Galiaka u vanavana rikai ta ra luaina mata i diat, una ti vila liliai upi una vana maro namur ta diat tar ta ra umana lovo. ¹⁵ Ma ari una valongore ra rererek ta ra ulaula

lovo, una tut ure diat, tago God na ga lua tam upi na ubu ra tarai na vinarubu Pilistia. ¹⁶ Ma David i ga pait ia da God i ga kure, ma dia ga ubu ra tarai Pilistia papa aro Gibeon ma tuk aro Geser.

¹⁷ Ma ra iang i David i ga rararang ta ra umana gunagunan, ma ra Luluai i ga tul tar ia pi ra umana Tematana diat a burutue.

15

Di kap ra bok na kunubu urama Ierusalem (2 Sam 6:12-22)

¹ Ma David i ga pait kana umana pal ta ra pia na pal kai David, ma i ga vaninare ra pakana ure ra bok na kunubu kai God, ma i ga vatut tika na pal na mal ure. ² Ma David i ga biti: Koko ta enana na puak ra bok na kunubu kai God, ia kaka ra tarai Levi; tago ra Luluai i ga pilak pa diat pi diat a puak ra bok na kunubu kai God, ma pi diat a toratorom pirana pa na mutu.

³ Ma David i ga oro varurue ra tarai Israel par arama Ierusalem upi da kap ra bok na kunubu kai ra Luluai tar ta ra pakana i ga vaninare ure.

⁴ Ma David i ga ting pa ra umana natu i Aron, ma ra tarai Levi: ⁵ ta ra apik na tarai Koat, Uriel ra lualua ma ra mar ma a ura vinun ta kana apik na tarai; ⁶ ta ra apik na tarai Merari, Asaia ra lualua ma a ura mar ma a ura vinun ta kana apik na tarai; ⁷ ta ra apik na tarai Gerson, Ioel ra lualua ma ra mar ma a utul a vinun ta kana apik na tarai; ⁸ ta ra apik na tarai Elisapan, Semaia ra lualua ma a ura mar ta kana apik na tarai; ⁹ ta ra apik na tarai Kebron, Eliel ra lualua ma lavutul na vinun ta kana apik na tarai; ¹⁰ ta ra apik na tarai Usiel,

Aminadab ra lualua ma ra mar ma a vinun ma a urua ta kana apik na tarai.

¹¹ Ma David i ga vartuluai upi Sadok ma Abiatar a ura tena tinabar, ma upi Uriel, Asaia, Ioel, Semaia, Eliel, ma Aminadab, a umana tutana Levi, ¹² Ma i ga biti ta diat: Avat a umana lualua na apik na tarai kai ra tarai Levi, avat a vagomgom avat ma ra umana tura i vavat, upi avat a puak ra bok na kunubu kai ra Luluai ra God kai Israel tar ta ra pakana iau tar vaninare ure. ¹³ God i ga kankan lua ure dat tago pa ava ga puak ia da ra tinata na varkurai. ¹⁴ Damana ra umana tena tinabar dia ga vagomgom diat mulai, upi diat a kap ra bok na kunubu kai ra Luluai ra God kai Israel. ¹⁵ Ma ra tarai Levi dia ga kip ra bok na kunubu kai God ta ra ul a vara i diat, da Moses i ga kure varogop ma ra tinata kai ra Luluai.

¹⁶ Ma David i ga ve ra umana lualua kai ra tarai Levi ba diat a tibe ta umana ta diat ma kadia umana magit ure ra kakailai, ra umana pagol, ma ra umana ngap, ma ra umana tobo, pi diat a ubu diat ma pi diat a kukula na gugu. ¹⁷ Ma ra tarai Levi dia ga tibe Eman natu i Ioel, ma ta diat ta kana apik na tarai, Asap natu i Berekia; ma ta ra apik na tarai Merari, Etan natu i Kusaia; ¹⁸ ma ta umana nina pa i ngala kadia tiniba. Sekaria, Ben, Iasiel, Semiramot, Iekiel, Uni, Eliab, Benaia, Maseia, Matitia, Elipeleu, ma Mikneia, ma a ura tena balabalaure mataniolo, Obed-Edom ma Ieiel. ¹⁹ Ta diat ra umana tena kakailai, Eman ma Asap ma Etan dital ga vatarengge ra umana tobo na palariam gobol; ²⁰ Sekaria, Asiel, Semiramot, Iekiel, Uni, Eliab, Maseia, ma Benaia, dia ga ubu ra umana pagol ta ra tiun Alamot; ²¹ Matitia,

Elipeleu, Mikneia, Obed-Edom, Ieiel, ma Asasia, dia ga ubu ra umana pagol ta ra tiun Seminit. ²² Ma Kenania ra lualua ta ra tarai Levi i ga kure ra kakailai, ma i ga vateten diat ure ra kakailai tago ia ra melemuna tana. ²³ Berekia ma Elkana dir a ura tena varbalaurai ure ra bok na kunubu. ²⁴ Sebania, Iosapat, Natanel, Amasai, Sekaria, Benaia, ma Elieser, ra umana tena tinabar, dia ga vu ra tavur ta ra luaina mata i ra bok na kunubu kai God; ma Obed-Edom ma Ieka dir ga balaure ra bok na kunubu.

²⁵ Damana David ma ra umana patuana Israel ma ra umana luluai na vinarubu dia ga vana pi diat a kap vairop vue ra bok na kunubu kai ra Luluai kan ra kuba i Obed-Edom ma ra ngala na gugu; ²⁶ ma ba God i ga maravut ra umana te Levi ba dia ga puak ra bok na kunubu kai ra Luluai, dia ga vartabar ma lavurua na bulumakau, ma lavurua na sip, a umana tomotoina. ²⁷ Ma David i ga mal ma ra mal kumau, damana bula ra umana te Levi nina dia ga puak ra bok na kunubu, ma ra umana tena kakailai, ma Kenania nina i kure ra kakailai; ma David i ga tar mong ma ra kolot na bongobongo. ²⁸ Damana ra tarai Israel par dia ga kap ra bok na kunubu kai ra Luluai ma ra ngala na kunukula, ma ra nilai ra vuvu ma ra tavur ma ra umana tobo dia taratarengē muka, ma ra umana pagol ma ra umana ngap. ²⁹ Ma ba ra bok na kunubu kai ra Luluai i ga olo ta ra pia na pal kai David, Mikal natu i Saul i ga gigira ta ra mata na kalangar, ma i ga gire David ra king i malagene ma i ubu ra pagol, ma i ga pidimuane David ure.

16

¹ Ma dia ga kap ra bok na kunubu kai God, ma dia ga vung ia ta kana pakana ta ra bala na pal na mal nina David i ga vatut ia ure; ma dia ga tul tar ra umana tinabar di tuntun tar ia, ma ra umana tinabar na varmaram, ta ra luaina mata i God. ² Ma ba David i ga tar pait vapar ra umana tinabar di tuntun tar ia ma ra umana tinabar na varmaram, i ga tata vadoane ra tarai ta ra iang i ra Luluai. ³ Ma i ga tibe ra nian pire ra tarai ma ra vaden Israel, ma i ga tul tar ia ta diat tikatikai, ra pakana gem, ra pakana kirip, ma ra kura vuai na vain di ga vuare.

⁴ Ma i ga tibe ta umana ta diat ra tarai Levi pi diat a kudakudar ta ra luaina mata i ra bok na kunubu kai ra Luluai, ma upi diat a nuk vatikene pa ra pite varpa tadav ra Luluai ra God kai Israel: ⁵ Asap ra lualua ta diat, namur Sekaria, Ieiel, Semiramot, Iekiel, Matitia, Eliab, Benaia, Obed-Edom, ma Ieiel; ma dia ga ubu ra umana pagol ma ra umana ngap, ma Asap i ga lue diat ma ra umana tobo nina dia taratarengé muka; ⁶ ma Benaia ma Iakasiel, a ura tena tinabar, dir ga kudakudar vatikai ta ra luaina mata i ra bok na kunubu kai God ma ra tavur.

*A kakailai na pite varpa kai David
(Kak 105:1-15; 96:1-13; 106:1,47-48)*

⁷ Ma ta nam ra bung David i ga tibe Asap ma ra umana turana ure ra pite varpa tadav ra Luluai.

⁸ Avat a tul tar ra pite varpa tadav ra Luluai; avat a kail upi ra iangina;
Avat a vaarike kana lavur papalum pire ra tarai.

- 9 Avat a kakailai tadav ia, avat a kaile ra kakailai
na pite varpa tadav ia;
Avat a tata ure kana lavur enana papalum.
- 10 Avat a langlang ta ra lia na iangina;
Boina ba na gugu ra bala i diat dia tikan upi ra
Luluai.
- 11 Avat a tikitikan upi ra Luluai ma upi ra dekdek-
ina;
Avat a vala tikan upi ra matana.
- 12 Avat a nuk pa ra lavur enana papalum i ga pait
ia,
Kana papalum pa padapada varvo, ma ra lavur
varkurai dia arikai ta ra ngiene,
- 13 Avat ra umana bul mur tai Israel kana tultul,
Avat ra umana natu i Iakob, kana umana viviliai.
- 14 Ia iat ra Luluai kada God;
Kana umana varkurai dia kor ta ra rakarakan a
gunagunan par.
- 15 Avat a nuk vaticene pa kana kunubu,
Ra tinata nina i ga tul tar ia ta diat ra arip na
marmar na taun tarai;
- 16 A kunubu nina dir ga pait ia ma Abaraam,
Ma kana vavalima pire Isak;
- 17 Ma nina i ga vadekdek pa ia pire Iakob upi na
da ra varkurai,
Ma pire Israel upi ra kunubu pa na mutu;
- 18 Ba i ga biti: Ina tul tar ra gunan Kanaan tam,
A gunan ba avat a kale pa ia;
- 19 Ba pa i ga peal boko kavava tarai,
Maia pa, a paupau tuna avat, ma ava ga ki na
vaira ka tana.
- 20 Ma dia ga tenten vurvurbit, ma dia ga vana kan
tika na vuna tarai upi ta ra tika,

Kan tika na vuna gunan upi ta ra tika na vuna tarai;

21 Pa i ga tul tar ta tikai ba na vakaina diat;

Maia pa, i ga pit ra umana king ure diat;

22 Ma i ga biti: Koko avat a bili diat nina iau ga ku diat,

Ma koko avat a vakaina kaugu umana propet.

23 Avat par ta ra rakarakan a gunagunan avat a kakailai tadav ra Luluai;

Avat a vaarike kana valavalaun a bungbung par.

24 Avat a varvai ure kana minamar pire ra umana Tematana,

Ma ure kana lavur enana papalum pire ra lavur vuna tarai par.

25 Tago ra Luluai i ngala, ma i kat ba da manga pite pa ia,

I topa ia ba da ru ia, ma ra umana god pata.

26 Tago ra lavur god kai ra tarai par, a umana magit vakuku diat;

Ma ga ra Luluai i ga pait ra bala na bakt.

27 A variru ma ra minamar dir tur ta ra luaina matana,

A dekdek ma ra gugu dir ki ta kana pal i gomgom.

28 Avat a lavur apik na tarai,

Avat a tul tar ra minamar ma ra dekdek tai ra Luluai.

29 Avat a tul tar ra minamar tai ra Luluai ba na topa ra iangina;

Avat a kap ra tinabar, ma avat a pot ta ra luaina matana.

Avat a lotu tadav ra Luluai ma ra gomgom na minong.

30 Avat par ta ra rakarakan a gunagunan, avat a dadadar ta ra luaina matana;
I tar vaki bulu ra rakarakan a gunagunan, ma pa na takari.

31 Boina ba ra bala na bakut na gugu, ma ra rakarakan a gunagunan na ga;
Boina ba diat a biti livuan ta ra lavur Tematana:
A Luluai i ki na king.

32 Boina ba ra ta na roro, ma ra lavur mangana i kor tana;
Boina ba ra pupui na kukula ma ra gugu, ma ra lavur magit dia ki tana;

33 Kari a lamlavur davai ta ra lokalokor diat a kakailai na gugu ta ra luaina mata i ra Luluai,

Tago i vut upi na kure ra rakarakan a gunagunan.

34 Avat a pite pa ra Luluai, tago ia ra tena varmari;
Tago kana varmari i tur tukum.

35 Avat a biti: Ea, u ra God ure kaveve valavalaun, una valaun avet,
Ma una varurue avet, ma una valaun avet kan ra umana Tematana,

Upi avet a pite pa ra lia na iangim,

Ma upi avet a gugu mat ma ra varmananai piram.

36 Da pite pa ra Luluai ra God kai Israel,
Vatikai ma pa na mutu.

Ma ra tarai par dia ga biti, Amen, ma dia ga pite pa ra Luluai.

Di tibe ra tarai Levi ure ra bok na kunubu

37 Ma David i ga nur tar Asap ma ra umana turana pi diat a kudakudar ta ra luaina mata i ra bok na kunubu kai ra Luluai ta ra lavur bungbung par da da mainge diat, 38 varurung ma

Obed-Edom ma ra laptikai na vinun ma lavutul na tura i diat; Obed-Edom natu i Iedutun, ma Kosa, di ga tibe dir pi dir a ura tena varbalaurai na matakilalat.

³⁹ Ma di ga vaki Sadok ra tena tinabar ma ra umana turana, a umana tena tinabar, ta ra luaina mata i ra Pal kai ra Luluai ta ra tavul a lotu Gibeon, ⁴⁰ upi diat a tul tar ra tinabar di tuntun tar ia tadav ra Luluai ta ra lavur bungbung na malana ma ra lavur bungbung na ravian, ta ra ul a uguugu na vartabar ure ra tinabar di tuntun tar ia, da di ga tumu ia ta ra tinata na varkurai kai ra Luluai, nina i ga vartuluai ure pire Israel.

⁴¹ Ma Eman ma Iedutun, ma diat nina di ga pilak pa diat ma di ga vatang ra iang i diat tikatikai, dia ga varagur ma Sadok upi diat a tul tar ra pite varpa tadav ra Luluai, tago kana varmari i tur tukum; ⁴² ma Iedutun ma Eman dir ga vatur ra umana tavur, ma ra umana tobo, ma ra umana enana magit ure ra kakailai kai God, pi Ir a tur maravut ra umana tena kakailai me; ra umana natu i Iedutun di ga tibe diat pi diat a balaure ra mataniolo.

⁴³ Ma ra tarai par dia ga vana, tikatikai ta ra kubana iat; ma David i ga lilikun pi na tata vadoane diat ta ra kubana.

17

A kunubu kai God pire David (2 Sam 7:1-29)

¹ Ma ba David i ga ki bulu ta ra kubana, David i ga biti tai Natan ra propet: Go iau ki ta ra pal di ga pait ia ma ra tagatagal, ma ra bok na kunubu

kai ra Luluai i ki bakit ika ta ra umana mal na tubatuba. ² Ma Natan i ga biti tai David: Una pait nam parika i ki ta ra balam, tago God i ki maravutu.

³ Ma ta nam ra marum iat, ra tinata kai God i ga tadav Natan, ma i biti: ⁴ Una vana, ma una ve kaugu tultul David, Ra Luluai i biti dari: Pa una pait kaugu ta pal upi ina ki tana. ⁵ Pa iau ga ti ki boko tai ta pal papa nam ra bung iau ga agure vairop vue Israel, ma i tuk tar gori; iau ga vana kan tika na pal na mal tar tai ta ra tikai, ma kan tika na pal tar tai ta ra tikai. ⁶ Ba iau ga varagur ma ra tarai Israel ta ra gunagunan, dave, iau ga tir laka ta tika na tena varkurai, nina iau ga tibe pi na kure kaugu tarai, dari: Ta ra ava pa ava ga pait kaugu ta pal ma ra tagatagal? ⁷ Kari una biti dari pire kaugu tultul David: A Luluai kai ra lavur kor i biti dari: Iau ga tak pa u kan ra kikil na sip, ma kan ra varbalaaurai na sip, upi una luluai pire kaugu tarai Israel; ⁸ iau ga varagur ma u ta ra lavur gunagunan u ga vana tana, ma iau ga mut vue kaum lavur ebar kan ra luaina matam; ma ina vangala ra iangim, upi na da ra iang i ra umana rangrangina ta ra rakarakan a gunagunan. ⁹ Ma ina tibe ta gunan pi ure kaugu tarai Israel, ma ina vaki diat abara, ma diat a ki ta kadia gunan iat, ma pa da vamareng mule diat; ma ra kaina tarai pa diat a vakaina mule diat da lua, ¹⁰ ma da papa ta nam ra bung ba iau ga tibe ra umana tena varkurai pi diat a kure kaugu tarai Israel; ma ina uvia pa kaum lavur ebar. Ma go bula iau ve u tana, ra Luluai na page kaum apik na tarai. ¹¹ Ma ba na ot kaum umana bung, ma

da vadiop u varurung ma ra umana tamam, ina tibe ta natum nina ba una vangala, ma ina page vadekdek kana varkurai ¹² la iat na pait kaugu ta pal, ma ina page kana kiki na king pa na mutu. ¹³ Ma ina da tamana, ma ia iat na da natugu; ma pa ina tak vue kaugu varmari kan ia, da iau ga tak vue kan nina i ga king lua tam; ¹⁴ ma ina vaki bulu ia ta ra kubagu ma ta kaugu varkurai pa na mutu; ma da page vadekdek kana kiki na king pa na mutu.

¹⁵ Ma Natan i ga ve David ure go ra umana tinata ma go ra ninana.

¹⁶ Ma David ra king i ga ruk, ma i ga ki ta ra luaina mata i ra Luluai, ma i ga biti: Iau to ia, Luluai God, ma ia vang diat kaugu apik na tarai, ba u ga agure iau tadav go ra bung? ¹⁷ Go ia ra ikilik na magit ta ra luaina matam, God; u ga varvai ure ra apik na tarai kai kaum tultul ta ra umana kilala namur, ma u ga nuk pa iau bula varogop ma ra umana ngalangala, Luluai God. ¹⁸ Ava bula David na tatike pira ure ra variru nina u ga ru kaum tultul me? Tago u nunure kaum tultul. ¹⁹ Ea, Luluai, u tar pait go ra ngala na magit upi na po rikai, upi na boina ure kaum tultul, varogop ma ra nuknukim iat. ²⁰ Ea, Luluai, pa ta tikai ba amur varogop me, ma pa ta enana god ave ga valongore ure, ia kaka u. ²¹ Ma akave ta vuna tarai ta ra rakarakan a gunagunan nina ba dia varogop ma kaum tarai Israel, nina ba God i ga valaun pa diat upi kana tarai iat, upi ra iangim na rararang tara umana ngala na magit na bunurut, ba u ga korot vanavana vue ra umana Tematana kan ra luaina mata i kaum tarai nina

u ga kul valaun diat kan Aigipto? ²² Ma u ga vaki kaum tarai Israel upi diat kaum tarai vatikai namur; ma u, Luluai, u ga tur rikai upi kadia God. ²³ Kari, Luluai, boina ba ra tinata nina u ga tatike ure kaum tultul ma ure kana apik na tarai na tur tukum, ma una pait ot pa nam u ga tatike. ²⁴ Ma boina ba ra iangim na tur tukum ma na ngala pa na mutu, ba di biti, ra Luluai kai ra lavur kor ia ra God kai Israel, maikir, a God ure Israel; ma di page vadekdek ra apik na tarai kai David kaum tultul ta ra luaina matam. ²⁵ Tago u, kaugu God, u tar vaarike pire kaum tultul ba una page kana apik na tarai, kari kaum tultul i ga nuk ia ta ra balana ba na araring ta ra luaina matam. ²⁶ Boina, Luluai, u kaka God, ma u ga vamading ure go ra bo na magit pire kaum tultul; ²⁷ kari u tar gugu ba una vadoane ra apik na tarai kai kaum tultul, upi na tur vatikai namur ta ra luaina matam; tago u, Luluai, u tar tata vadoane, ma na ti doan pa na mutu.

18

David i vangala kana gunan na varkurai (2 Sam 8:1-14)

¹ Ma David i ga ubu ra tarai Pilistia, ma i ga uvua pa diat, ma i ga kale pa ra pia na pal Gat ma ra umana gunan kikil ia kan ra lima i ra tarai Pilistia. ² Ma i ga ubu ra tarai Moab, ma ra tarai Moab dia ga toratorom pire David, ma dia ga tul tar ra totokom pirana.

³ Ma David i ga ubu Adadeser ra king Soba aro Kamat, ba i ga vana pi na vatut kana varkurai ta

ra tava alir Oiparat. ⁴ Ma David i ga ra pa tika na arip na marmar na kiki na vinavana ure ra vinarubu kan ia, ma lavurua na arip na marmar na tarai na vinarubu nina dia ki ra os, ma a ura vinun na arip na marmar na tarai na vinarubu nina dia ga vana ma ra kau i diat; ma David i ga poko vakaina ra kau i ra umana os ure ra umana kiki na vinavana, ia kaka pa i ga poko vakaina diat nina ba diat a topa tika na mar na kiki na vinavana ure ra vinarubu. ⁵ Ma ba ra tarai Siria maro Damasko dia ga vut upi diat a maravut Adadeser ra king Soba, David i ga doko ra ura vinun ma a ura arip na marmar na tutana Siria. ⁶ Ma David i ga tibe ta umana loko na tarai na vinarubu pi diat a ki aro Damasko ta ra gunan Siria; ma ra tarai Siria dia ga toratorom pire David, ma dia ga tul tar ra totokom pirana. Ma ra Luluai i ga tul tar ra niuvia tai David ta nam ra umana gunagunan nina i ga vanavana tana. ⁷ Ma David i ga tak pa ra umana bakbakit dia goled, nina ba kai ra umana tultul kai Adadeser, ma i ga kap pa diat urama Ierusalem. ⁸ Ma David i ga ra pa ra ngala na palariam gobol kan ra ura pia na pal kai Adadeser, Tibkat ma Kun, nina Solomon i ga pait ra ngala na la ma ra ura pagapaga ma ra umana la na palariam gobol me.

⁹ Ma ba Tou ra king Kamat i ga valongore ba David i ga uvia pa ra tarai na vinarubu par kai Adadeser ra king Soba, ¹⁰ i ga tulue Adoram natuna upi na tul tar ra variru pire David ra king, ma upi na pite pa ia tago i ga varubu ma Adadeser ma i ga uvia pa ia, tago Adadeser dir ga vala varubu ma Tou. Adoram i ga kap ra umana la

na goled, ma ra silva ma ra palariam gobol; ¹¹ ma David i ga vagomgom diat upi kai ra Luluai, da i ga vagomgom value ra silva ma ra goled nina i ga ra pa ia ta ra umana Tematana, Edom, Moab, ra tarai Amon, ra tarai Pilistia, ma Amalek.

¹² Ma Abisai natu i Seruia i ga doko ra vinun ma lavutul na arip na marmar na tarai Edom ta ra male na solt. ¹³ Ma i ga tibe ta umana loko na tarai na vinarubu pi diat a ki aro Edom, ma ra tarai Edom dia ga toratorom tai David. Ma ra Luluai i ga tul tar ra niuvia tai David ta nam ra umana gunagunan nina ba i ga vanavana tana.

*A umana lualua kai David
(2 Sam 8:15-18; 20:23-26)*

¹⁴ Ma David i ga ki na king ure Israel par; ma i ga pait ra takodo na varkurai pire kana tarai par. ¹⁵ Ma Ioab natu i Seruia i ga lualua ta ra tarai na vinarubu; ma Ieosapat natu i Akilud i ga tena varbalaurai; ¹⁶ ma Sadok natu i Akitub, ma Abimelek natu i Abiatar, dir ga tena tinabar; ma Savsa i ga tena tutumu; ¹⁷ ma Benaia natu i Ieoiada i ga lue rap ra tarai Keret ma ra tarai Pelet; ma ra umana natu i David dia ga vatur vake ra umana ngala na tiniba ta ra luaina mata i ra king.

19

*A bunura kai ra tarai A mon ma ra tarai Siria
(2 Sam 10:1-19)*

¹ Ma ba Nakas ra king kai ra tarai Amon i ga mat, natuna i ga kia vue ta ra kini na king. ² Ma David i ga biti: Ina mari Kanun natu i Nakas, tago

tamana i ga mari iau. Kari David i ga tulue ta umana tultul upi diat a vamaram ia ure tamana. Ma ba ra umana tultul kai David dia ga pot ta ra langun kai ra tarai Amon tadav Kanun upi diat a vamaram ia, ³ ra umana luluai kai ra tarai Amon dia ga biti tai Kanun: U nuk ia laka ba David i tul tar ra variru pire tamam ba i tulue ra umana tena varmaram piam? Dave, kana umana tultul pa dia pot laka piam upi diat a makile ra gunan, ma diat a nila vue, ma diat a kilao tana? ⁴ Damana Kanun i ga kinim vake ra umana tultul kai David, ma i ga ka vue ra kabe i diat, ma i ga kutu vue ra ngungu ta kadia olovoi papa ra livua i diat, ma i ga tul vue diat. ⁵ Ma ta umana dia ga ve David ure nam di ga pait ia ta go ra umana tutana. Ma i ga tulue ta umana pi diat a barat diat, tago dia ga vavirvir muka. Ma ra king i ga biti: Avat a ki pit ika boko abara Ieriko tuk tar ra kabe i vavat na kubur mulai, ma namur avat a ga lilikun.

⁶ Ma ba ra tarai Amon dia ga gire ba dia ki kaina ta ra mata i David, Kanun ma ra tarai Amon dia ga tulue tika na arip na marmar na talant* na silva pi diat a tokom pa ra umana kiki na vinavana ure ra vinarubu ma ra umana tena kiki os maro Mesopotamia, ma maro Aram-Maka, ma maro Soba. ⁷ Damana dia ga tokom a utul a vinun ma a ura arip na marmar na kiki na vinavana, ma ra king Maka ma kana tarai; ma dia ga pot ma dia ga ngo pit aro Medeba. Ma ra tarai Amon dia ga pot guvai kan kadia umana pia na pal upi ra

* **19:6:** A talant i da ra mamat i tika na beg na braun rais; ba di valar ra goled ba ra silva me i da ra valavalar na mani.

vinarubu. ⁸ Ma ba David i ga valongore ure go, i ga tulue Ioab ma ra tarai na vinarubu par, a umana lebe. ⁹ Ma ra tarai Amon dia ga irop, ma dia ga tur tatamiai upi ra vinarubu maravai ta ra mataniolo ta ra pia na pal; ma ra umana king nina dia ga pot dia ga ki irai ta ra pupui. ¹⁰ Ma ba Ioab i ga gire ba ra tarai na vinarubu dia ga tur aro na lua ma aro namur tana, i ga pilak pa ra umana rangrangina kai ra tarai Israel, ma i ga tibe diat ure ra tarai Siria; ¹¹ ma nam ra tarai na vinarubu dia ga ki valili, i ga tibe tar diat tai turana Abisai, ma dia ga tur tatamiai ure ra tarai Amon. ¹² Ma i ga biti: Gala ra tarai Siria diat a ongor ure iau, una maravut iau; ma gala ra tarai Amon diat a ongor pa u, ina vana ma ina maravut u. ¹³ Koko dat a burut, dat a rangrang da ra umana tutana ure kada tarai, ma ure ra umana pia na pal kai kada God; ma boina ba ra Luluai na pait ika nam ba i boina pirana. ¹⁴ Ma Ioab ma kana tarai dia ga tut na vinarubu ure ra tarai Siria, ma dia ga lop kan ra luaina matana. ¹⁵ Ma ba ra tarai Amon dia ga gire ba ra tarai Siria dia ga lop, diat bula dia ga lop kan ra luaina mata i Abisai turana, ma dia ga ruk ta ra pia na pal. Ma Ioab i ga vana urama Ierusalem.

¹⁶ Ma ba ra tarai Siria dia ga gire ba ra tarai Israel dia ga uvia pa diat, dia ga tulue ta umana tultul upi diat a ben pa ra tarai Siria ta ra papar a Tava Alir maro, ma Sopak ra luluai na vinarubu kai Adadeser i ga agure diat. ¹⁷ Ma di ga ve David; ma i ga varurue ra tarai Israel par. ma dia ga bolo ra Iordan, ma dia ga tadav diat ma dia ga tur tatamiai upi ra vinarubu ma diat. Kari ba

David ma kana tarai dia ga tur tatamiai ure diat, ra tarai Siria dia ga varubu ma diat. ¹⁸ Ma ra tarai Siria dia ga lop kan Israel; ma David i ga ubu ra tarai nina dia ki ta ra lavurua na arip na marmar na kiki na vinavana, ma ra ivat na vinun na arip na marmar dia vanavana ka, ma i ga doko Sopak ra luluai na vinarubu. ¹⁹ Ma ba diat dia ga toratorom tai Adadeser dia ga gire ba Israel i ga uvia pa diat, dia ga pait ra malmal ma David ma dia ga toratorom pirana; ma ra tarai Siria pa dia ga mainge mule ba diat a maravut ra tarai Amon.

20

David i kale pa Raba (2 Sam 12:26-31)

¹ Ma ba ra turpai ra kilala i ga vut mulai, ta ra e ba ra umana king dia tut na vinarubu tana, Ioab i ga lue ra umana lebe ta ra tarai na vinarubu, ma dia ga vakaina ra gunan kai ra tarai Amon, ma dia ga tur vartakalat bat Raba. Ma David i ga ki boko arama Ierusalem. Ma Ioab i ga ubu Raba, ma i ga uvia pa ia. ² Ma David i ga paike vue ra kere kan ra ulu i kadia king, ma ba i ga valar ra mamatina i ga da tika na talant na goled, ma ra umana ngatngat na vat dia ga ki tana; ma di ga vatoke ta ra ulu i David. Ma i ga kap vue ra peal magit na ra varpa kan ra pia na pal. ³ Ma i ga ben vavilavilau ra tarai nina dia ki tana, ma i ga tibe diat upi diat a papalum ma ra umana so, ma ra umana oi na palariam, ma ra umana pem. David i ga pait ra dari ta ra umana pia na pal par kai

ra tarai Amon. Ma David ma ra tarai par dia ga lilikun urama Ierusalem.

A tarai kai David dia doko ra umana lolovina tutana

(2 Sam 21:15-22)

⁴ Di ga pait bula tika na vinarubu ma ra tarai Pilistia aro Geser; ma Sibekai ra te Kusat i ga doko Sipai, tikai ta diat ra umana bul mur ta ra lolovina tutana; ma dia ga uvia pa diat.

⁵ Ma dia ga pait mule ra vinarubu ma ra tarai Pilistia; ma Elkanan natu i Iair i ga doko Lami dir turana ma Goliat ra te Gat, nina ba ra palpalum i kana rumu i ga ngala da ra davai nina i ki ta ra ur na virvir mal.

⁶ Ma di ga varubu bula aro Gat, ma tika na lolovina tutana muka i ga ki abara, a umana kaka na limana ma ra umana kaka na kauna dia ga a ura vinun ma a ivat parika, a laptikai ta ra ura limana tikitikai, ma ra laptikai ta ra ura kauna tikitikai; ma ia bula a lolovina tutana i ga vangala. ⁷ Ba i ga vul Israel, Ionatan natu i Simea nina dir turana ma David i ga doka.

⁸ A lolovina tutana i ga vangala go dital aro Gat; ma dital ga virua ta ra lima i David, ma ra lima i kana umana tultul.

21

David i luk ra tarai Israel ma ra tarai Iuda

(2 Sam 24:1-25)

¹ Ma Satan i ga tut ure Israel, ma i ga vararak David pi na luk ra tarai Israel par. ² Ma David i ga biti tai Ioab ma tai ra umana luluai kai ra tarai: Avat a vana, ma avat a luk ra tarai Israel

papa aro Ber-Seba ma tuk uro Dan; ma avat a kap mule ra varvai piragu upi ina nunure ra niluluk i diat. ³ Ma Ioab i ga biti: Boina ba ra Luluai na vapealane kana tarai upi a marmar na tur kia tikai! Ia kaka, kaugu luluai ra king, vakir diat par vang a umana tultul kai kaugu luluai? Ta ra ava kaugu luluai i mainge ra dari? Ta ra ava na vuna ta ra nirara kai Israel? ⁴ Ia kaka ra tinata kai ra king i ga ongor ta ra tinata kai Ioab. Ma Ioab i ga vana kan ia, ma i ga vana alalu ra gunan Israel par, ma i ga talil mulai Ierusalem. ⁵ Ma Ioab i ga tul tar ra niluluk ure ra tarai pire David. Ma diat par kai Israel dia ga tika na arip ma tika na mar na arip na marmar na tutana nina i tale diat ra vinarubu ma ra pakat na vinarubu; ma diat kai Iuda dia ga ivat na mar ma lavurua na vinun na arip na marmar na tutana nina i tale diat ra vinarubu ma ra pakat na vinarubu ⁶ Pa i ga luk ra tarai Levi ma ra tarai Benjamin, tago ra varkurai kai ra king ia ra magit na milmilikuan pire Ioab.

⁷ Ma go ra magit i ga kaina ta ra luaina mata i God, damana i ga vakadik Israel. ⁸ Ma David i ga biti tai God: Iau ga rara muka ta ra magit iau ga pait ia. Ia kaka iau lul u ba una vung vue ra kaina mangamangana kai kaum tultul; tago iau ga pait ra magit na papaua. ⁹ Ma ra Luluai i ga tata pire Gad, ra tena ginigira kai David, ma i ga biti: ¹⁰ Una vana ma una tata pire David, ma una biti: A Luluai i biti dari: Go iau tul tar ra utul a magit piram; una pilak pa tikai ta dital upi ina pait ia tam. ¹¹ Ma Gad i ga pot tadav David, ma i ga biti tana: A Luluai i biti dari: Una pilak pa nam u mainge: ¹² a utul a kilala na mulmulum;

ba a utul a gai nina ba kaum umana ebar diat a vakavakaina tana, ba ra pakat na vinarubu kai kaum umana ebar na korokorot vanavana u; ba a utul a bung nina ba ra pakat na kaina minait kai ra Luluai na monong ra gunan tana, ba ra angelo kai ra Luluai na varli vurvurbit ta ra langlangun Israel par. Una nuknuk ure, ma una vaarike pi ina ve mule nam i ga tulue iau. ¹³ Ma David i ga biti tai Gad: Iau ti kaina muka; ia kaka na boina ba ra lima i ra Luluai na vakadik iau, tago kana varmari i ngala mat, ma ra lima i ra tarai pata.

¹⁴ Ma ra Luluai i ga tulue ra kaina minait taun Israel, ma lavurua na vinun na arip na marmar na tutana Israel dia ga mat me. ¹⁵ Ma God i ga tulue ra angelo urama Ierusalem upi na nila vue; ma ba i ga vaninara pi na nila vue, ra Luluai i ga gire ung ia, ma i ga pukue ra nuknukina ma i ga biti ta ra angelo na vardodoko: Koko, i topa ia. Ma ra angelo kai ra Luluai i ga tur uka maravai ta ra tavul a rararama vuai kai Ornan ra te Iebus. ¹⁶ Ma David i ga idok, ma i ga gire ra angelo kai ra Luluai ba i tur livuan ta ra rakarakan a gunagunan ma ra bala na bakut, ma i vature ra pakat na vinarubu ta ra limana, ma i tulue taun Ierusalem. Ma David ma ra umana patuana, nina dia ga mong ma ra mal na tabun, dia ga bura palar. ¹⁷ Ma David i ga biti tai God: Pa iau ga vartuluai laka ba da luk ra tarai? Iau iat iau ga pait ra nirara, ma kaugu mangamangana i bilak; ia kaka, ava bar go ra umana sip dia ga pait ia? Boina, Luluai kaugu God, ba ra limam na ki taun iau, ma taun ra apik na tarai kai tamagu, ma koko na ki taun kaum tarai pi diat a kaina tana.

¹⁸ Ma ra angelo kai ra Luluai i ga vartuluai pire Gad ba na ve David ba na vana ma na vatut ta uguugu na vartabar tadav ra Luluai ta ra tavul a rararama vuai kai Ornan ra te Iebus. ¹⁹ Ma David i ga vana ta ra tinata kai Gad, nina i ga vatang ia ta ra iang i ra Luluai. ²⁰ Ma Ornan i ga tur tapuku ma i ga gire ra angelo, ma ra ivat na natuna nina dia ga ki pirana dia ga parau. Ornan i ga ramarama vue vit, ²¹ ma ba David i ga vana tadav Ornan, Ornan i ga gire David ma i ga irop kan ra tavul a rararama vue vit, ma i ga bura timtimum ta ra luaina mata i David. ²² Ma David i ga biti tai Ornan: Una tul tar go ra tavul a rararama vuai piragu, upi ina vatut ta uguugu na vartabar tadav ra Luluai tana; una ivure piragu ure ra mataina tuna, upi ra kaina minait na par kan ra tarai. ²³ Ma Ornan i ga biti tai David: Una kap ia ka, ma na topa ia ba kaugu luluai ra king na pait nam i boina ta ra luaina matana me; ma ina tul tar bula ra umana bulumakau, upi ure ra tinabar di tuntun tar ia, ma ra umana magit di ramarama vue vit me, upi ure ra davai na tunutun, ma ra vit ure ra tinabar na vuai na uma. Go parika iau tabar u me.

²⁴ Ma David ra king i ga biti tai Ornan: Pata, ina kul ia ure ra mataina muka; pa ina tak pa nam ba kaum ure ra Luluai, ma pa ina tul tar ra magit nina pa iau ga kul ia ure ra tinabar di tuntun tar ia. ²⁵ Kari David i ga tul tar laptikai na mar na pakana goled pire Ornan ure nam ra pakana.

²⁶ Ma David i ga pait ra uguugu na vartabar tadav ra Luluai abara, ma i ga tul tar ra umana tinabar di tuntun tar ia ma ra umana tinabar na

varmaram, ma i ga kail tadav ra Luluai; ma i ga bali ia marama ra bala na bakut ma ra iap ta ra uguugu ure ra tinabar di tuntun tar ia. ²⁷ Ma ra Luluai i ga vartuluai pire ra angelo, ma i ga ule mule kana pakat na vinarubu ta kana popopoi iat.

A pakan pia ure ra kuba i ra Luluai

²⁸ Ta nam ra e ba David i ga gire ba ra Luluai i ga bali ia ta ra tavul a rararama vuai kai Ornan ra te Iebus, i ga vartabar abara. ²⁹ Ra pal kai ra Lul, uai nina Moses i ga pait ia aro ta ra bil, ma ra uguugu ure ra tinabar di tuntun tar ia, dir ga ki ta nam ra e ta ra tavul a lotu aro Gibeon; ³⁰ ma i ga dekdek pire David ba na vana pi na matoto tai God abara, tago i ga burutue ra pakat na vinarubu kai ra angelo kai ra Luluai.

22

¹ Ma David i ga biti: Go iat ra kuba i ra Luluai God, ma go iat ra uguugu ure ra tinabar di tuntun tar ia ure Israel.

David i pait ra vaninara ure ra kuba i ra Luluai

² Ma David i ga vartuluai pi da varurue ra umana vaira nina dia ga ki ta ra gunan Israel; ma i ga tibe ra umana tena madaka ta ra vat upi diat a poko ra umana ngala na vat upi da pait ra kuba i God. ³ Ma David i ga vaninare ra ngala na palariam ure ra umana ot ure ra umana banbanu ai ra umana mataniolo, ma ure bula ra umana varpakan, ma ra ngala na palariam gobol nina pa di ga luk valar pa ra mamatina, ⁴ ma ra umana tagatagal nina ba pa di ga luk diat, (tago ra tarai Sidon ma Tiro dia ga kap ra peal tagatagal pire

David). ⁵ Tago David i ga biti: Solomon natugu i barmana ka ma pa i melem boko, ma ra pal nina ba da vatut ia ure ra Luluai na lia ma ra minamar ma na rararang ta ra lavur vuna gunan, kari ina vaninara ure. Damana David i ga vaninara bulbulu ba pa i ga ti mat boko.

⁶ Ma i ga oro pa Solomon natuna, ma i ga vartuluai pirana ba na vatut ra pal ure ra Luluai ra God kai Israel. ⁷ Ma David i ga biti tai Solomon: Natugu, iau ga mainge ba ina vatut ra pal ure ra iang i ra Luluai. kaugu God. ⁸ Ma ra tinata kai ra Luluai i ga tadav iau, ma i ga biti: U ga lolonge vatikene ra gap, ma u ga varubu ta ra umana ngala na vinarubu; pa una vatut ta pal ure ra iangigu, tago u ga lolonge ra ngala na gap ta ra gunagunan ta ra luaina matagu. ⁹ Io, una vangala ra bul tutana, ma na nunure ra malmal. Ina tul tar ra malmal tana kan kana lavur ebar kikil ia; da vaiang ia ba Solomon, ma ina tul tar ra malmal ma ra ningo pire Israel ta kana umana bung na nilaun. ¹⁰ Na vatut ra pal ure ra iangigu; ma na da natugu, ma ina da tamana; ma ina page kana kiki na king taun Israel pa na mutu. ¹¹ Io, natugu, ra Luluai na ki piram upi una pait ot pa ra pal kai ra Luluai kaum God, da i ga tatike value ure u. ¹² Ia kaka, boina ba ra Luluai na tul tar ra kabinana ma ra minatoto piram, upi una torom ta ra varkurai kai ra Luluai kaum God ba i tul tar ra varkurai ure Israel tam. ¹³ Gala una kodop vake ra umana vartuluai ma ra umana varkurai nina ba ra Luluai i ga vartuluai pire Moses tana ure Israel, na boina piram; una ongor ma una balamat; koko una burut ma koko

una ururian. ¹⁴ Ta ra ngala na niongor iau ga vaninare tika na mar na arip na marmar na talant na goled, ma ra vinun na mar na arip na marmar na talant na silva, ure ra kuba i ra Luluai, ma ra palariam gobol ma ra palariam tuna nina ba pa di ga luk valar pa ia tago i peal mat; ma iau ga vaninare bula ra davai ma ra vat. Ma gala u mainge una vangala pa ia. ¹⁵ Ma i peal ra umana tena papalum nina dia ki piram, ra umana tena munumut na vat, ra umana tena madaka ta ra vat, ra umana tena madaka ta ra davai, ma ra peal tutana nina dia melem ta ra lavur mangana papalum ¹⁶ ma ra goled, ma ra silva, ma ra palariam gobol, ma ra palariam tuna. Una tur pa ra papalum, ma ra Luluai na ki maravut u.

¹⁷ Ma David i ga vartuluai ba ra umana. luluai Israel diat a maravut Solomon natuna, ma i ga biti: ¹⁸ Dave, ra Luluai kavava God pa i ki laka pire vavat? Pa i ga tul tar laka ra malmal pire vavat ta ra lavur papar? I ga nur tar ra tarai ta go ra gunan ta ra limagu, ma di ga uvia pa ra gunan ta ra luaina mata i ra Luluai, ma ta ra luaina mata i kana tarai. ¹⁹ Io, avat a bala upi ra Luluai kavava God ma avat a nuknuk upi ia; avat a tut, ma avat a vatut ra pal i gomgom kai ra Luluai God, upi avat a kap ra bok na kunubu kai ra Luluai ma ra lavur gomgom na la kai God tar ta ra pal nina ba da pait ia ure ra iang i ra Luluai.

23

¹ Ma David i ga patuana ma i ga laun vao; ma i ga vaki Solomon natuna pi na king ure Israel.

Ra umana tiniba ma ra papalum kai ra tarai Levi ma ra umana tena tinabar

² Ma i ga oro varurue ra umana luluai Israel, varurung ma ra umana tena tinabar ma ra tarai Levi. ³ Ma di ga luk ra tarai Levi par ba i ga utul a vinun kadia kilala ba i ga bolo ra utul a vinun; ma ra niluluk i ga utul a vinun ma lavutul na arip na marmar na tutana. ⁴ Ma di ga tibe a ura vinun ma a ivat na arip na marmar upi diat a balaure ra papalum ta ra kuba i ra Luluai, ma laptikai na arip na marmar ure ra papalum na raprap ma ra papalum na tena varkurai, ⁵ ma a ivat na arip na marmar upi diat a umana tena varbalaurai na mataniolo, ma ra ivat na arip na marmar upi diat a pite pa ra Luluai ta nam ra umana magit na kakailai nina David i ga pait ia ure ra pite varpa.

⁶ Ma David i ga tibe diat ta ra utul a tiniba varogop ma ra utul a natu i Levi. Gerson, Koat, ma Merari. ⁷ Ta ra apik na tarai Gerson, Ladan ma Simei. ⁸ A utul a natu i Ladan: Iekiel i lualua, Setam, ma Ioel. ⁹ A utul a natu i Simei: Selomot, Kasiel, ma Karan. Go diat a umana lualua ta ra apik na tarai kai Ladan. ¹⁰ Ma ra umana natu i Simei: Iakat, Sina, Ieus, ma Beria. Go diat a ivat na natu i Simei. ¹¹ Ma Iakat ia ra lualua, ma Sina ia ra vauruana; ma tago pa i ga peal ra umana natu i Ieus ma Beria, di ga luk diat ba a kopono apik na tarai ka.

¹² A ivat na natu i Koat: Amram, Isar, Kebron, ma Usiel. ¹³ A ura natu i Amram: Aron ma Moses; ma di ga tibe vaire Aron upi na vagomgom ra umana magit dia gomgom kakit, diat ma ra umana natuna pa na mutu, upi diat a tun ra bulit

i ang na katkat ta ra luaina mata i ra Luluai, ma upi diat a kudakudar tana, ma upi diat a pite pa ra iangina vataikai namur. ¹⁴ Ma ure Moses ra tutana kai God, di ga luk ra umana natuna varurung ma ra vuna tarai Levi. ¹⁵ A ura natu i Moses: Gersom ma Elieser. ¹⁶ Sebuel, a natu i Gersom, ia ra lualua. ¹⁷ Rekabia, a natu i Elieser, ia ra lualua. Elieser pa i ga vangala ta bul tutana mulai, ia kaka ra umana natu i Rekabia dia ga peal. ¹⁸ Selomit, a natu i Isar, ia ra lualua. ¹⁹ A umana natu i Kebron: Ieria ra lualua, Amaria ra vauruana, Iakasiel ra vautuluna, ma Iekameam ra vaivatina. ²⁰ A ura natu i Usiel: Mika ra lualua, ma Isia ra vauruana.

²¹ A ura natu i Merari: Mali ma Musi. A ura natu i Mali: Eleasar ma Kis. ²² Ma Eleasar i ga mat, ma pa i ga vangala ta bul tutana, a umana bul vavina ka; ma ra umana tai diat a umana natu i Kis dia ga taule diat. ²³ A utul a natu i Musi: Mali, Eder, ma Ieremot.

²⁴ Go diat a umana bul mur tai Levi ta ra umana apik na tarai kai ra lavur tama i diat, a umana lualua na apik na tarai ta diat di ga luk diat, nina dia ga pait ra papalum ta ra kuba i ra Luluai, diat i ga ura vinun kadia kilala ba i ga bolo ra ura vinun.

²⁵ Tago David i ga biti: Ra Luluai ra God kai Israel i ga tul tar ra malmal pire kana tarai, ma i ki Ierusalem pa na mutu; ²⁶ a tarai Levi pa diat a puak mule ra pal na varbarat ma ra umana la ure ra papalum tana. ²⁷ Tago ta ra mutuai kana nilaun David i ga vartuluai ba da. luk ra umana bul mur tai Levi, diat i ura vinun kadia kilala ba i bolo ra ura vinun. ²⁸ Kadia tiniba pi diat a torom ta ra umana bul mur tai Aron ta ra papalum ta

ra bala na pal i gomgom kai ra Luluai, ma ta ra bala na gunan, ma ta ra umana bagialar, ma ta ra varvagomgom ta ra umana magit dia gomgom, maia pa, ra papalum ta ra kuba i God; ²⁹ dia ga varvakai bula ma ra gem na ginigira, ma ra bo na plaua ure ra tinabar na vuai na uma, nina ba pa i leven. ba nina di tun ia ta ra rararangai, ba nam di puk ia, ma ure ra umana valavalar na mamat ma ra umana la na valavalar. ³⁰ Ma ta ra malamalana diat a tur ma diat a tul tar ra pite varpa tadav ra Luluai, ma damana ta ra ravravian; ³¹ ma diat a tul tar ra umana tinabar di tuntun tar ia tadav ra Luluai, ta ra umana Bung Sabat, ma ra umana kalamana gai, ma ra umana enana bung na lukara nina di ga kubu diat, varogop ma ra varkurai ure ra niluluk i diat, ta ra luaina mata i ra Luluai vatikai. ³² Damana diat a balaure ra pal na varbarat, ma ra pakana i gomgom, ma diat a toratorom ta ra umana tura i diat a umana bul mur tai Aron ba dia pait kadia papalum ta ra kuba i ra Luluai.

24

¹ Go diat a umana tiniba ure ra umana bul mur tai Aron. A umana natu i Aron, a umana tutana: Nadab, Abiu, Eleasar, ma Itamar. ² Ma Nadab ma Abiu dir ga mat lua tai tama i dir, ma tago pa dir ga vangala ta bul di ga tul tar ra tiniba na tena tinabar pire Eleasar ma Itamar. ³ Ma Sadok ta ra umana bul mur tai Eleasar, ma Akimelek ta ra umana bul mur tai Itamar, dir ga maravut David ba i ga tibe diat ure kadia lavur mangana tiniba nina ba diat a pait ia. ⁴ Ma tago ra umana lualua ta ra apik na tarai kai Eleasar dia ga peal ta

diat ta ra apik na tarai kai Itamar, di ga tibe diat dari: a vinun ma laptikai na lualua ta ra apik na tarai kai Eleasar, ma lavutul ta ra apik na tarai kai Itamar. ⁵ Di ga padapadailam ure ra varmur na tiniba, ma ra umana luluai ta nam ra ura apik na tarai par, kai Eleasar ma kai Itamar, dia ga lue ra umana papalum ta ra pal i gomgom ma ra umana papalum parika kai God. ⁶ Ma ra tena tutumu, Semaia natu i Netanel ra te Levi, i ga tumu ra iang i diat ta ra luaina mata i ra king ma ra umana luluai, ma Sadok ra tena tinabar, ma Akimelek natu i Abiatar, ma ra umana lualua ta ra umana apik na tarai kai ra umana tena tinabar ma kai ra tarai Levi; di ga padapadailam lua upi ta. tikai ta ra apik na tarai kai Eleasar, ma namur upi ta tikai ta ra apik na tarai kai Itamar.

⁷ A padapadailam i ga dari: a luaina Ieoiarib, a vauruana Iedaia, ⁸ a vautuluna Karim, a vavatina Seorim, ⁹ a vailimana Malkia, a valaptikaina Miamin, ¹⁰ a valavuruana Akos, a valavutuluna Abia, ¹¹ a valavuvatina Iesua, a vavinununa Sekania, ¹² a vavinununa ma tikai Eliasib, a vavinununa ma a urua Iakim, ¹³ a vavinununa ma a utul Kupa, a vavinununa ma a ivat Iesebeab, ¹⁴ a vavinununa ma a ilima Bilga, a vavinununa ma laptikai Imer, ¹⁵ a vavinununa ma lavurua Kesir, a vavinununa ma lavutul Apises, ¹⁶ a vavinununa ma lavuvat Petakia, a vaura vinununa Iekeskel, ¹⁷ a ura vavinununa ma tikai Iakin, a ura vavinununa ma a urua Gamul, ¹⁸ a ura vavinununa ma a utul Delaia, a ura vavinununa ma a ivat Masia. ¹⁹ Go iat ra varmur na tiniba ba dia ga ruk ta ra kuba i ra Luluai upi diat a pait

kadia papalum, da tama i diat Aron i ga tul tar ia pire diat, da ra vartuluai kai ra Luluai ra God kai Israel pirana.

²⁰ Ma ta ra umana enana bul mur tai Levi: ta ra apik na tarai Amram, Subael; ma natu i Subael, Iedeia. ²¹ Ta ra apik na tarai kai Re kabia, Isia ia ra lualua ta ra umana natu i Re kabia. ²² Ta ra apik na tarai Isar, Selomot; ta ra umana natu i Selomot, Iakat. ²³ Ma ta ra apik na tarai Kebron, Ieria ra lualua, Amaria ra vauruana, Iakasiel ra vautuluna, Iekameam ra vaivatina. ²⁴ Ta ra apik na tarai Usiel, Mika; ta ra umana natu i Mika, Samir. ²⁵ Ma Isia dir turana ma Mika; ta ra umana natu i Isia, Sekaria. ²⁶ A ura natu i Merari: Mali ma Musi. A natu i Iasia, Beno. ²⁷ Ta ra apik na tarai Merari: a umana natu i Iasia, Beno, Soam, Sakur, ma Ibri. ²⁸ Ta ra apik na tarai Mali, Eleasar nina pa i ga vangala ta bul tutana. ²⁹ Ta ra apik na tarai Kis, Ieramel natu i Kis. ³⁰ Ma ra umana natu i Musi: Mali, Eder, ma Ierimot. Go diat a umana te Levi ta kadia lavur apik na tarai.

³¹ Go diat bula, ra lualua na apik na tarai ma damana bula turana a muruna, dia ga pada-padailam da ra umana tura i diat a umana bul mur tai Aron, ta ra luaina mata i David ra king, ma Sadok ma Akimelek, ma ra umana lualua ta ra umana apik na tarai kai ra umana tena tinabar ma kai ra tarai Levi.

25

A tiniba kadiat nina dia lue ra kakailai

¹ Ma David ma ra umana luluai na vinarubu dia ga tibe vaire ta umana natu i Asap, ma ta umana natu i Eman, ma ta umana natu i Iedutun, upi diat

a tata na propet ma ra umana ngap, ma ra umana pagol, ma ra umana tobo; go ra iang i diat dia ga pait ra papalum da kadia lavur varvakai:

² Ta ra apik na tarai Asap, Sakur, Iosep, Netania, ma Asarela, a umana natu i Asap; Asap i ga lue diat, ma i ga tata na propet da ra king i ga kure.

³ Tai Iedutun, laptikai na natu i Iedutun, Gedalia, Seri, Iesaia, Simei, Kasabia, ma Matitia; ma tama i diat Iedutun i ga lue diat ma ra pagol ma i ga tata na propet ma ra pite varpa tadav ra Luluai.

⁴ Tai Eman, a umana natu i Eman, Bukia, Matania, Usiel, Sebucl, Ierimot, Kanania, Kanani, Eliata, Gidalti, Romamti-Eser, Iosbekasa, Maloti, Otir, ma Makasiot; ⁵ go diat a umana natu i Eman ra tena ginigira kai ra king ta ra umana tinata kai God, upi da vangala. Ma God i ga tabar Eman ma a vinun ma a ivat na bul tutana ma a utul a bul vavina. ⁶ Tama i diat i ga lue go diat par ta ra kakailai ta ra kuba i ra Luluai ma ra umana tobo, ma ra umana pagol, ma ra umana ngap, ure ra lotu ta ra kuba i God,

Asap, Iedutun, ma Eman, dital ga ki ta ra vavai ra varkurai kai ra king. ⁷ A niluluk i diat par, ba di ga luk varurungane diat ma ra umana tura i diat nina dia ga melem ta ra kakailai tadav ra Luluai, i ga a ura mar ma lavutul na vinun ma lavutul. ⁸ Ma di ga padapadailam ure kadia tiniba tikatikai; diat par dia ga varvarogop ta ra padapadailam, a umana ngala ma ra umana ikilik, ra tena vartovo ma ra bul vartovo. ⁹ Di ga padapadailam value pa Iosep ta ra apik na tarai Asap; a vauruana Gedalia, diat ma ra umana

turana ma ra umana natuna, a vinun ma a urua; ¹⁰ a vautuluna Sakur, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ¹¹ a vaivatina Isri, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ¹² a vailimana Netania, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ¹³ a valaptikaina Bukia, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ¹⁴ a valavuruana Iesarela, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ¹⁵ a valavutuluna Iesaia, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ¹⁶ a valavuvatina Matania, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ¹⁷ a vavinununa Simei, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ¹⁸ a vavinununa ma tikai Asarel, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ¹⁹ a vavinununa ma a urua Kasabia, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ²⁰ a vavinununa ma a utul Subael, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ²¹ a vavinununa ma a ivat Matitia, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ²² a vavinununa ma a ilima Ieremot, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ²³ a vavinununa ma laptikai Kanania, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ²⁴ a vavinununa ma lavurua Iosbekasa, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ²⁵ a vavinununa ma lavutul Kanani, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ²⁶ a vavinununa ma lavuvat Maloti,

diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ²⁷ a vaura vinununa Eliata, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ²⁸ a ura vavinununa ma tikai Otir, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ²⁹ a ura vavinununa ma a urua Gidalti, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ³⁰ a ura vavinununa ma a utul Makasiot, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua; ³¹ a ura vavinununa ma a ivat Romamti-Eser, diat ma ra umana natuna ma ra umana turana, a vinun ma a urua.

26

A umana tena balabalaure mataniolo ma ra umana enana tena balabalaure

¹ A umana tiniba ure ra umana tena balabalaure mataniolo: ta ra apik na tarai Kora, Meselemia natu i Kore, ta ra umana natu i Asap. ² Ma Meselemia i ga vangala ta umana bul tutana: Sekaria a luaina, Iediael a vauruana, Sebadia a vautuluna, Iatniel a vaivatina, ³ Elam a vailimana, Ieokanan a valaptikaina, Elioenai a valavuruana.

⁴ Ma Obed-Edom i ga vangala ta umana bul tutana: Semaia a luaina, Ieosabad a vauruana, Ioa a vautuluna, Sakar a vaivatina, Netanel a vailimana, ⁵ Amiel a valaptikaina, Isakar a valavuruana, Peuletai a valavutuluna; tago God i ga vadoane. ⁶ Ma natuna Semaia bula i ga vangala ta umana bul tutana, ma diat a umana lualua ta ra apik na tarai kai tama i diat, tago diat a umana rangrang na tutana. ⁷ Ra umana natu

i Semaia: Otni, Repael, Obed, Elsabad, nina ra umana tura i diat a umana rangrang na tutana, Eliu, ma Semakia, ⁸ Go diat a umana bul mur tai Obed-Edom, ma ba di ga luk guve diat tai Obed-Edom ma ra umana natu i diat ma ra umana tura i diat, dia ga da laptikai na vinun ma a urua, a umana dekdek na tutana ma i ga tale diat ra papalum.

⁹ A umana natu i Meselemia ma ra umana turana, a vinun ma lavutul na rangrang na tutana diat. ¹⁰ Ma Kosa ta ra apik na tarai kai Merari i ga vangala ta umana bul tutana: Simri nina ba tamana i ga vaki ia pi na lualua (ma a dovotina vakir ia ra luaina bul), ¹¹ Kilkia, Tebalia, ma Sekaria; a vinun ma a utul diat a umana natu i Kosa diat ma ra umana turana.

¹² Di ga tibe go diat upi diat a lue ra umana tiniba ure ra varbaurai na mataniolo, ma dia ga pait kadia tiniba da ra umana tura i diat ta ra kuba i ra Luluai. ¹³ Ma dia ga padapadailam ure kadia umana tiniba tikitikai ta ra lavur mataniolo par, varogop ma kadia umana apik na tarai, a umana ngala varurung ma ra umana ikilik. ¹⁴ Di ga padapadailam pa ra papar a taur ba kai Selemia. Namur di ga padapadailam upi ra tiniba kai natuna Sekaria, a tena kabinana, ma i ga vatur vake ra tiniba ta ra papar a labur. ¹⁵ Kai Obed-Edom a tiniba ta ra papar a taubar, ma ra umana natuna dia ga vatur vake ra varbaurai ta ra pal na vuvung. ¹⁶ Kai Supim ma Kosa a tiniba ta ra papar a taoai, ta ra mataniolo Saleket ta ra ul a nga nina i tututua. ¹⁷ Di ga tibe laptikai na te Levi ta ra papar a taur, ta ra papar a labur a ivat ta ra bungbung, ta ra papar a taubar a ivat ta

ra bungbung, ma a ururua ta ra ura banbanu ta ra pal na vuvung; ¹⁸ ma ure ra mata palpal ta ra papar a taoai, di ga tibe ra ivat ta ra ul a nga, ma a urua ta ra mata palpal iat. ¹⁹ Go diat ra umana tiniba kai ra umana tena balabalaure mataniolo, ta ra apik na tarai kai Kora ma ra apik na tarai kai Merari.

²⁰ Ma ta ra tarai Levi Akia i ga kure ra vuvung na mani ta ra kuba i God, ma ra vuvung ure ra umana gomgom na magit.

²¹ A umana natu i Ladan, diat ta ra apik na tarai Gerson ba kai Ladan: a umana lualua ta ra apik na tarai kai Ladan ra te Gerson, Iekieli. ²² A ura natu i Iekieli, Setam ma Ioel turana, dir ga kure ra vuvung ure ra umana ngatngat na magit ta ra kuba i ra Luluai.

²³ Ta ra umana apik na tarai Amram, Isar, Kebron, ma Usiel: ²⁴ Sebucl natu i Gersom natu i Moses ia ra tena balabalaure mani. ²⁵ Ra umana turana: tai Elieser, natuna Rekabia, ma natuna Iesaia, ma natuna Ioram, ma natuna Sikri, ma natuna Selomot. ²⁶ Go Selomot ma ra umana turana dia ga balaure ra umana gomgom na magit, nina David ra king ma ra umana lualua ta ra umana apik na tarai, ma ra umana lualua ure ra umana arip na marmar ma ure ra umana marmar, ma ra umana luluai na vinarubu, dia ga vagomgom diat. ²⁷ A magit dia ga ra pa ia ta ra umana vinarubu dia ga vagomgom ia pi da mal ra kuba i ra Luluai me. ²⁸ Ma nam bula Samuel ra tena ginigira, ma Saul natu i Kis, ma Abner natu i Ner, ma Ioab natu i Seruia, dia ga tar vagomgom ia, a magit par nina di ga vagomgom ia Selomot ma ra umana turana dia ga balaure.

²⁹ Ta ra apik na tarai Isar, di ga tibe Kenania ma ra umana natuna pi diat a raprap ma diat a tena varkurai ta ra gunagunan vurvurbit Israel.

³⁰ Ta ra apik na tarai Kebron, di ga tibe Kasabia ma ra umana niuruna, a umana rangrang na tutana, tika na arip ma lavurua na mar diat, upi diat a varvakai ma ra umana magit kai ra Luluai ma kai ra king, ta ra gunan Israel ta ra papar a Iordan maro ta ra papar a taoai. ³¹ Ta ra apik na tarai Kebron, Ieria i ga lualua ta ra tarai Kebron ta kadia lavur kakang ta kana taun tarai. Ta ra kilala a ivat na vinun ta ra kini na king kai David di ga tikan tadav ta umana rangrang na tutana livuan ta diat aro Iaser-Gilead. ³² Ma David ra king i ga tibe diat ma ra umana turana, a ura arip ma lavurua na mar na rangrang na tutana, a umana lualua pire kadia tarai, upi diat a lue ra vuna tarai Ruben, ma ra vuna tarai Gad, ma ra ngungu vuna tarai Manase, upi diat a varvakai ma ra umana magit kai ra Luluai ma kai ra king.

27

A umana lualua ta ra vuna gunan

¹ Go ia ra varmur ure ra tarai Israel, a umana lualua na apik na tarai, a umana lualua ure ra umana arip na marmar ma ure ra umana marmar, ma kadia umana raprap nina dia ga toratorom tai ra king, ta ra lavur magit ure ra umana tiniba nina dia ga varvarkia ta ra gaigai ta ra kilala parika, (a ura vinun ma a ivat na arip na marmar na tutana dia ga ki tai tikatika na tiniba):

² Iasobeam natu i Sabdiel i ga lue ra luaina tiniba ta ra luaina gai; a ura vinun ma a ivat na arip na marmar dia ga ki ta kana tiniba. ³ Go tika na bul mur tai Peres, ma i ga lualua ta ra umana luluai na vinarubu ta ra luaina gai.

⁴ Ma Dodai ra te Akok i ga lue ra tiniba ta ra vauruana gai; ma a ura vinun ma a ivat na arip na marmar dia ga ki ta kana tiniba.

⁵ Benaia natu i Ieoiada ra tena tinabar i ga lue ra vautuluna loko na tarai ta ra vautuluna gai; ma a ura vinun ma a ivat na arip na marmar dia ga ki ta kana tiniba. ⁶ Go iat Benaia i ga rangrang ta ra utul a vinun, ma i ga lue ra utul a vinun; ma Amisabad natuna i ga tur kia ure tamana ta ra tiniba na lualua ta kana tiniba.

⁷ Asael dir turana ma Ioab ia ra vaivatina lualua ta ra vaivatina gai, ma namur tana natuna Sebadia; ma a ura vinun ma a ivat na arip na marmar dia ga ki ta kana tiniba.

⁸ Samut ra te Isra ia ra vailimana lualua ta ra vailimana gai; ma a ura vinun ma a ivat na arip na marmar dia ga ki ta kana tiniba.

⁹ Ira natu i Ikes maro Tekoa ia ra valaptikaina lualua ta ra valaptikaina gai; ma a ura vinun ma a ivat na arip na marmar dia ga ki ta kana tiniba.

¹⁰ Keles ra te Pelon, a bul mur tai Epraim, ia ra valavuruana lualua ta ra valavuruana gai; ma a ura vinun ma a ivat na arip na marmar dia ga ki ta kana tiniba.

¹¹ Sibekai ra te Kusat ta ra apik na tarai Sera ia ra valavutuluna lualua ta ra valavutuluna gai; ma a ura vinun ma a ivat na arip na marmar dia ga ki ta kana tiniba.

¹² Abieser ra te Anatot ta ra vuna tarai Beniamin ia ra valavuvatina lualua ta ra valavuvatina gai; ma a ura vinun ma a ivat na arip na marmar dia ga ki ta kana tiniba.

¹³ Marai ra te Netopat ta ra apik na tarai Sera ia ra vavinun na lualua ta ra vavinun na gai; ma a ura vinun ma a ivat na arip na marmar dia ga ki ta kana tiniba.

¹⁴ Benaia ra te Piraton, a bul mur tai Epraim, ia ra vavinun ma tika na lualua ta ra vavinun ma tika na gai; ma a ura vinun ma a ivat na arip na marmar dia ga ki ta kana tiniba.

¹⁵ Keldai ra te Netopat ta ra apik na tarai Otniel ia ra vavinun ma a urua na lualua ta ra vavinun ma a urua na gai; ma a ura vinun ma a ivat na arip na marmar dia ga ki ta kana tiniba.

¹⁶ A umana luluai na vuna tarai bula dia ga ki ure ra tarai Israel: ure ra vuna tarai Ruben, Elieser natu i Sikri; ure ra vuna tarai Simeon, Sepatia natu i Maka; ¹⁷ ure Levi, Kasabia natu i Kemuel; ure Aron, Sadok; ¹⁸ ure Iuda, Eliu dir turana ma David; ure Isakar, Omri natu i Mikael; ¹⁹ ure Sebulun, Ismaia natu i Obadia; ure Naptali, Ieremot natu i Asriel; ²⁰ ure ra vuna tarai Epraim, Osea natu i Asasia; ure ra ngungu vuna tarai Manase, Ioel natu i Pedaia; ²¹ ure ra ngungu vuna tarai Manase ta ra langun Gilead, Ido natu i Sekaria; ure Benjamin, Iasiel natu i Abner; ²² ure Dan, Asarel natu i Ierokam. Go diat ra umana luluai na vuna tarai ure ra tarai Israel.

²³ David pa i ga luk diat nina pa dia ga tadav boko ra ura vinun na kilala, tago ra Luluai i ga biti ba na vapealane ra tarai Israel upi diat a varogop ma ra umana tagul arama liu. ²⁴ Ioab

natu i Seruia i ga tur pa ra niluluk, ia kaka pa i ga vapar ia; ma a kankan i ga tadav Israel ure go, damana pa di ga tumu vake ra niluluk ta ra buk na tutumu vakai kai ra king David.

²⁵ Ma Asmavet natu i Adiel i ga kure ra pal na vuvuvung kai ra king; ma Ionatan natu i Usia i ga kure ra umana pal na vuvuvung ta ra umauma, diat ta ra umana pia na pal, ma diat ta ra umana gunan, ma ta ra umana gunan na bakbakit; ²⁶ ma Esri natu i Kelub i ga kure diat nina dia ga ipipuk ra umauma; ²⁷ Simei ra te Ramat i ga kure ra umauma na vain; ma Sabdi ra te Sipim i ga kure ra vuai na vain ure ra umana pal na vuvuvung na polo na vain; ²⁸ ma Baal-Kanan ra te Geder i ga kure ra umana davai na oliva ma ra umana davai na lovo nina dia tavua ta ra malamale; ma Ioas i ga kure ra umana pal na vuvuvung na dangi; ²⁹ ma Sitrai ra te Saron i ga kure ra umana kikil na vavaguai nina dia ga iaian aro Saron; ma Sapat natu i Adlai i ga kure ra umana kikil na vavaguai nina dia ga ki ta ra umana male; ³⁰ Obil ra te Ismael i ga kure ra umana kamel; ma Iedeia ra te Meronot i ga kure ra umana as; ³¹ ma Iasis ra te Agar i ga kure ra umana kikil na sip. Go diat dia ga kure ra tabarikik kai David ra king.

³² Ionatan matua i David ia ra tena varvateten, a tena kabinana, ma ra tena tutumu bula; ma Iekiel natu i Kakmoni i ga balaure ra umana natu i ra king, a umana tutana; ³³ ma Akitopel ia ra tena varvateten kai ra king; ma Kusai ra te Ark dir ga talaina ma ra king; ³⁴ namur Ieoiada natu i Benaia ma Abiatar dir ga kia vue Akitopel; ma Ioab i ga kure ra loko na tarai na vinarubu kai ra

king.

28

David i tibe Solomon pi na pait ra kuba i ra Luluai

¹ Ma David i ga varurue ra umana luluai par kai ra tarai Israel, a umana luluai na vuna tarai, ma ra umana lualua ta ra umana loko na tarai nina dia varvakai pire ra king da kadia tiniba iat, a umana luluai na arip na marmar, ma ra umana luluai na marmar, diat dia ga kure ra lavur mangana tabarikik kai ra king ma ra umana natuna, a umana tena varbalaurai ta ra kuba i ra king, ma ra umana rangrang na tutana par; i ga varurue diat aro Ierusalem. ² Ma David ra king i ga tur ma i ga biti: A umana turagu ma kaugu tarai, avat a valongore iau; a dovotina iau ga nuk upi ia ba ina pait ra pal upi ra bok na kunubu kai ra Luluai na ngo tana, ma upi na topa ra ruarua na kau i kada God. Ma ba iau ga tar vaninare ra umana magit ure go ra pal. ³ God i ga biti tagu: Pa una pait ta pal ure ra iangigu, tago u a tutana na vinarubu, ma u ga lolonge ra gap.

⁴ Ia kaka ra Luluai ra God kai Israel i ga pilak pa iau kan diat ta ra apik na tarai kai tamagu upi ina king ure Israel pa na mutu; i ga pilak pa Iuda upi na lualua, ma ta ra vuna tarai Iuda i ga pilak pa ra apik na tarai kai tamagu, ma ta ra umana natu i tamagu i ga gugu ure iau upi na vaki iau pi ina king ure Israel par. ⁵ Ma ta ra lavur natugu, (tago ra Luluai i tar tabar iau ma ta mangoro na bul tutana,) i ga pilak pa Solomon natugu upi na ki ta ra kiki na king ta ra varkurai kai ra Luluai

ure Israel. ⁶ Ma i ga biti tagu: Solomon natum na pait kaugu ta pal ma ra umana bala na gunan tana; tago iau ga, pilak pa ia upi natugu, ma ina da tamana. ⁷ Ma ina page kana varkurai pa na mutu, ona na tur dekdek upi na pait kaugu umana vartuluai ma kaugu umana varkurai da i pait ia gori.

⁸ Damana iau vargat avat ta ra luaina mata i Israel par, nina ba ra tarai kai ra Luluai, ma ta ra luaina mata i kada God, ba avat a kodop vake ra lavur vartuluai kai ra Luluai kavava God, ma avat a anan upi diat, upi avat a kale tuna go ra bo na gunan, ma upi avat a mat kan ia tar ta ra umana natu i vavat pa na mutu.

⁹ Ma u, Solomon natugu, una kapa ure ra God kai tamam, ma una toratorom tana ma ra ko na balam ma ra bo na mamainga ta ra nuknukim; tago ra Luluai i kapa ure ra bala i ra tarai, ma i nunure ra lavur mamainga ta ra nuknuk i ra tarai; ona una tikan upi ia, una tikan tadav ia; ma ona una nuk vue, na okole vue u pa na mutu. ¹⁰ Io, una balaure, tago ra Luluai i ga pilak pa u pi una pait ta pal upi kana gomgom na kiki; una ongor, ma una pait ia.

¹¹ Ma David i ga tul tar ra malalar pire Solomon natuna ure ra mata na pal ta ra gomgom na pal, ma ra umana bagialar tana, ma ra umana pal na vuvung tana, ma ra umana bagialar arama, ma ra umana bagialar ara iat, ma ra pakana ure ra varporong; ¹² i ga tul tar ra malalar i nam parika i ga nuknuk ure, a umana bala na gunan ta ra kuba i ra Luluai, ma ra umana bagialar dia tur kikil ia, ma ra umana pal na vuvung ure

ra kuba i God, ma ra umana pal ure ra lavur magit di ga vagomgom diat; ¹³ i ga ve vakapa ure ra umana tiniba kai ra umana tena tinabar ma kai ra tarai Levi, ma ure ra lavur mangana papalum ta ra kuba i ra Luluai. I ga ve bula ure ra lavur magit ure ra papalum ta ra kuba i ra Luluai, ¹⁴ ra mamat i ra goled ure ra lavur la na goled ure ra lavur mangana papalum, ma ra mamat i ra silva ure ra lavur la na silva ure ra lavur mangana papalum, ¹⁵ ra mamat i ra goled ure ra umana turtur na birao na goled tikatikai ma ra umana lamp ure, ma ra mamat i ra silva ure ra umana turtur na birao na silva tikatikai ma ra umana lamp ure, varogop ma ra papalum kai ra umana turtur na birao tikatikai, ¹⁶ ra mamat i ra goled ure ra umana vatar tikatikai ure ra gem na ginigira, ma ra mamat i ra silva ure ra umana vatar na silva, ¹⁷ a goled tuna ure ra umana kono, ma ra umana la na kulkulup, ma ra umana la na tava; i ga vatang ra mamat i ra goled ure ra umana la na goled tikatikai, ma ra mamat i ra silva ure ra umana la na silva tikatikai; ¹⁸ di ga nuk pa bula ra goled i gomgom muka ure ra uguugu na mi na lotu, ma ra goled ure ra kiki na vinavana, nina ba a ura angelo nina dir pala ra bebea i dir taun ra bok na kunubu kai ra Luluai. ¹⁹ Ma David i ga biti: Go parika iau ga kapa tana ma iau ga tumu ia tago ra lima i ra Luluai i ga ki taun iau, ure ra lavur mangana ba da pait ia da go ra malalar.

²⁰ Ma David i ga biti tai Solomon natuna: Una ongor ma una balamat, ma una pait ia, koko una burut ma koko una ururian, tago ra Luluai God,

nina ba kaugu God, na ki maravut u; pa na nuk vue u, ma pa na vana kan u, tuk tar da vapar vue ra lavur papalum ure ra kuba i ra Luluai. ²¹ Ma una gire ra umana tiniba kai ra umana tena tinabar ma kai ra tarai Levi ure ra lavur varvakai ta ra kuba i God; ma diat par dia mariga ma dia melem ta ra lavur mangana papalum diat a tur maravut u ta ra papalum; ma ra umana luluai ma ra tarai par diat a pait ot pa kaum lavur vartuluai.

29

¹ Ma David ra king i ga biti ta ra tarai par: Solomon natugu, nina ba God i tar pilak pa ia, i barmana ka boko, ma ra papalum nina ba na pait ia boko i dekdek, tago ra pal ta vakir kai ra tarai, kai ra Luluai God ka. ² Iau tar ongor pi ina vaninare ra lavur magit par ure ra kuba i kaugu God, a goled, a silva, a palariam gobol, a palariam tuna, ma ra davai, ure ra adia mangana papalum tikatikai, a umana vat na onik, a umana vat na marmar, a umana vat ure ra vamong, a umana matatar na vat, a lavur mangana ngatngat na vat, ma ra peal vat dia pua. ³ Ma tago ra balagu i malamalapang upi ra kuba i kaugu God, ma tago kaugu ta vuvuvung na goled ma ra silva, ina tul tar ia ure ra kuba i kaugu God, ma na maravut nam iau ga tar vaninare ure ra gomgom na pal: ⁴ a utul a arip na marmar na talant na goled maro Opir, ma lavurua na arip na marmar na talant na silva i gomgom muka, upi da vapetep tar ia ta ra umana papar a pal, ⁵ ma ure ra lavur papalum kai ra umana tena madaka, a goled ure ra lavur magit ba diat a pait ia ma ra goled, ma ra silva ure

ra lavur magit ba diat a pait ia ma ra silva. To ia bar i mariga upi na vartabar, ma na tul tar ia iat tai ra Luluai ta go ra bung?

⁶ Ma ra umana luluai na apik na tarai ma ra umana luluai na vuna tarai Israel, ma ra umana luluai na arip na marmar ma ra umana luluai na marmar, varurung ma diat nina dia kure ra lavur mangana papalum kai ra king, dia ga tul tar ra tamarigat na vartabar; ⁷ ma dia ga tul tar a ilima na arip na marmar na talant na goled, ma a vinun na arip na marmar na pal a mani i goled, ma a vinun na arip na marmar na talant na silva, ma a vinun ma lavutul na arip na marmar na talant na palariam gobol, ma tika na mar na arip na marmar na talant na palariam tuna, ure ra papalum ta ra kuba i God. ⁸ Ma diat nina dia ga vatur vake ra umana ngatngat na vat, dia ga tul tar diat pire Iekiel ra te Gerson upi na vung diat ta ra pal na vuvuvung ta ra kuba i ra Luluai. ⁹ I ga ngala ra gugu pire ra tarai, tago dia ga mariga upi ra vartabar, ma dia ga tul tar ra tamarigat na vartabar pire ra Luluai ma ra ko na bala i diat; ma i ga ngala bula ra gugu kai David ra king.

David i pite pa ra Luluai

¹⁰ Damana David i ga pite para Luluai ta ra luaina mata i ra tarai par; ma David i ga biti: Da pite pa u pa na mutu, Luluai God kai Israel tama i vevet. ¹¹ Kaum iat, Luluai, ra dekdek, ma ra niongor, ma ra minamar, ma ra niuvia, ma ra kini na king; tago kaum iat ra lavur magit parika nina i ki arama ra bala na bakut ma ra pia bula; kaum iat ra varkurai, Luluai, ma u ki liu kakit

ta diat parika. ¹² U ra vunapai ra tabarikik ma ra variru, ma u kure ra lavur magit par, ma ra dekdek ma ra niongor i ki ta ra bala na limam; ma i tale u pi una vangala ma una vadekdek ra tarai par. ¹³ Kari, kaveve God, ave vatang boina piram, ma ave pite pa ra mari na iangim. ¹⁴ Ia kaka, iau to ia, ma ia diat kaugu tarai, upi avet a pait valar pa ra tamarigat na vartabar dari? Tago u ra vunapai ra lavur magit parika, ma ave tul tar ika nam piram ba kaum. ¹⁵ Tago avet a umana vaira ta ra luaina matam, ma ave ki na vaira ka, da ra umana tama i vevet; kaveve umana bungbung dia panie da ra malur, ma pa avet a ki tukum ta ra rakarakan a gunagunan. ¹⁶ Ea, Luluai kaveve God, go ra lavur magit parika nina ave ga tar vaninare pi avet a pait kaum ta pal me ure ra lia na iangim i vana rikai ta ra limam, a lavur magit parika kaum. ¹⁷ Iau nunure bula, kaugu God, ba u valar ra bala i ra tarai, ma u gugu ta ra mangamangana takodo. Ma ure iau, iau ga mariga upi ra vartabar ma ra takodo na balagu; ma kaugu iat ra gugu ba iau gire kaum tarai go kari, ba dia pait ra tamarigat na vartabar piram. ¹⁸ Ea, Luluai God kai Abaraam, kai Isak, ma kai Israel, a utul a tama i vevet, una vaki vatikene ra umana mamainga ma ra umana ninunuk dari ta ra bala i kaum tarai, ma una vapatuan ra bala i diat upi diat a ki petep piram. ¹⁹ Ma una tul tar ia pire Solomon natugu a dovot na balana, upi na kodop vake kaum lavur vartuluai, kaum lavur varvai, ma kaum lavur togotogo, upi na pait ot pa go ra lavur magit, ma na vatut ra pal ta, nina ba iau tar vaninare ra lavur magit ure.

*Solomon i kia vue David upi na king
(1 King 2:10-12)*

²⁰ Ma David i ga biti tai ra tarai par: Avat a pite pa ra Luluai kavava God. Ma ra tarai par dia ga pite pa ra Luluai ra God kai ra lavur tama i diat, ma dia ga tur rururu, ma dia ga lotu tadav ra Luluai, ma dia ga tul tar kadia variru tadav ra king.

²¹ Ma dia ga pait ra umana tinabar tadav ra Luluai, ma ta ra bung namur dia ga tul tar ra umana tinabar di tuntun tar ia tadav ra Luluai, tika na arip na marmar na bulumakau, tika na arip na marmar na sip, a umana tomotoina, ma tika na arip na marmar na nat na sip, varurung ma kadia umana tinabar na nimomo, ma ra peal vartabar ure ra tarai Israel par; ²² ma dia ga ian ma dia ga momo ta nam ra bung ma ra ngala na gugu ta ra luaina mata i ra Luluai. Ma dia ga vaki Solomon natu i David a vauruana pakana pi na king, ma dia ga ku ia ta ra luaina mata i ra Luluai pi na luluai pire diat; ma dia ga ku Sadok upi na tena tinabar. ²³ Ma Solomon i ga ki ta ra kiki na king kai ra Luluai, ma i ga kia vue David tamana ta ra kini na king; ma i ga tavua, ma ra tarai Israel par dia ga torom tana. ²⁴ Ma ra umana luluai par, ma ra umana lebe, ma ra umana natu i David ra king bula, dia ga vavalima tar diat pire Solomon ra king. ²⁵ Ma ra Luluai i ga vangala Solomon ta ra luaina mata i ra tarai Israel, ma i ga tul tar ra minamar pirana nina ba pa di ga gire tai ta king Israel lua tana.

²⁶ Ma David natu i Iese i ga ki na king damana ure ra gunan Israel par. ²⁷ Ma i ga ki na king ure

Israel a ivat na vinun na kilala; lavurua na kilala i ga ki na king aro Kebron, ma a utul a vinun ma a utul i ga ki na king arama Ierusalem. ²⁸ Ma i ga mat ba i ga laun vao, a patuana tutana nina i ga uviana ma di ga ru ia; ma Solomon natuna i ga kia vue ta ra kini na king. ²⁹ Ma ra umana papalum kai David ra king, papa ra turpaina ma tuk ta ra mutuaina, di ga tumu diat ta ra tutumu vakai kai Samuel ra tena ginigira, ma ta ra tutumu vakai kai Natan ra propet, ma ta ra tutumu vakai kai Gad ra tena ginigira; ³⁰ di ga tutumu ure kana kini na king ma ra dekdekina, ma ure ra mangana e nina i ga tadav ia, ma nina i ga tadav Israel, ma nina i ga tadav ra umana vuna gunan par ta ra rakarakan a gunagunan.

**A BUK TABU A MAULANA KUNUBU ma A
KALAMANA KUNUBU**
**The Holy Bible in the Kuanua language of Papua New
Guinea**
Buk Baibel long tokples Kuanua long Niugini

Copyright © 1882-1983 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Kuanua or Tinata Tuna or Tolai (Kauana)

Translation by: Bible Society of Papua New Guinea

1882 Mark 1883 +Matthew 1885 +Gospels (with revised Mt. Mk) BFBS NSW
Aux, Sydney 1891 +New Testament 1901 +New Testament (revised) BFBS,
London Translated by James Chalmers and W.G. Lawes (LMS)
1935 +New Testament [Repr +1942-1951] BFBS, London Translated by R.
Lister Turner and J.B. Clark (LMS)

1959 +New Testament 1962 +Genesis 1964 +Psalms BFBS, London and
Sydney 1971 1 Peter J. Palmer, Auckland 1973 +Bible (Repr 1974-+1991 BS
in Papua New Guinea, [Port Moresby-Lae] Revised and translated by Percy
Chatterton (LMS), assisted by Taunao Agaru, Reatau Mea, Morea Igo, Egi
Raka, Puka Oala, Mavara Hekure, and Dago Morea

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it
in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2015-01-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

bbc5a26d-4db3-53f1-9593-2319b90317db